

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพปัญหาทรัพยากรการบริหารสำหรับการสอนภาษาจีนในโรงเรียนประเภท การศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. การบริหารการศึกษาและการบริหารโรงเรียน
  - 1.1 ความหมายการบริหารการศึกษา
  - 1.2 ความหมายของการบริหารโรงเรียน
  - 1.3 ความสำคัญของการบริหารโรงเรียน
2. ทรัพยากรการบริหารการศึกษา
  - 2.1 ความหมายทรัพยากรการบริหารการศึกษา
  - 2.2 ความสำคัญของทรัพยากรทางการศึกษา
  - 2.3 การจัดการทรัพยากร
  - 2.4 องค์ประกอบของการบริหารทรัพยากร
3. การบริหารบุคคล
  - 3.1 ความหมายการบริหารบุคคล
  - 3.2 ความสำคัญการบริหารบุคคล
  - 3.3 กระบวนการบริหารบุคคล
4. การบริหารวัสดุและอุปกรณ์
  - 4.1 ความหมายการบริหารวัสดุและอุปกรณ์
  - 4.2 ความสำคัญการบริหารวัสดุและอุปกรณ์
  - 4.3 กระบวนการบริหารวัสดุและอุปกรณ์
5. การบริหารงบประมาณ
  - 5.1 ความหมายการบริหารงบประมาณ
  - 5.2 ความสำคัญการบริหารงบประมาณ
  - 5.3 กระบวนการบริหารงบประมาณ
6. การบริหารจัดการ
  - 6.1 ความหมายการบริหารจัดการ
  - 6.2 ความสำคัญการบริหารจัดการ
  - 6.3 กระบวนการบริหารจัดการ

7. การบริหารโรงเรียนเอกชน ประเภทการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

7.1 พระราชบัญญัติการศึกษาเอกชนและกฎหมายเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชน

7.2 โรงเรียนเอกชนกับการปฏิรูปการศึกษา

7.3 โรงเรียนประเภทการศึกษาสงเคราะห์

7.4 สภาพและปัญหาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในปัจจุบัน

8. การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

8.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

8.2 การจัดการเรียนการสอนสอนภาษาจีนในประเทศไทย

8.3 โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในประเทศไทย

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

9.1 งานวิจัยต่างประเทศ

9.2 งานวิจัยในประเทศ

การบริหารการศึกษาและการบริหารโรงเรียน

ความหมายการบริหารการศึกษา

ผู้บริหารการศึกษาเป็นผู้นำที่ทำให้กระบวนการดำเนินงานในโรงเรียนหรือสถานศึกษา
เป็นไปด้วยดี ซึ่งมีคุณสมบัติของนักบริหารต้องมีทักษะในการบริหารจึงจะสามารถบริหารการศึกษา
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีผู้ให้ความหมายการบริหารการศึกษาไว้หลายประการมี ดังนี้

ทองใบ สูดชาวี (2548 : 152-153) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการ
ที่ผู้บริหารใช้ศิลปะและกลยุทธ์ การดำเนินการสรรหา คัดเลือกและบรรจุบุคคลที่มีคุณสมบัติ
เหมาะสมให้ปฏิบัติงานในองค์กรพร้อมทั้งสนใจการพัฒนาธำรงรักษาให้สมาชิกที่ปฏิบัติงาน
ในองค์กรเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีในการทำงาน และยังรวม
ไปถึงการแสวงหาวิธีการที่ทำให้สมาชิกในองค์กรที่ต้องพ้นจากการทำงานด้วยเหตุสุขภาพ
เกษียณอายุ หรือเหตุอื่นใดในงานให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

สมาน อัสวภูมิ (2549 : 85) กล่าวว่า การบริหารทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการและ
กิจกรรมที่สามารถใช้ในการบริหารงานในทุกระบบขององค์กร ข้อแตกต่าง คือ หน่วยงานหรือองค์กร
ที่จะบริหารนั้นมีภารกิจหลักอะไร เช่น การบริหารการศึกษา ภารกิจหลักก็คือ การบริหารจัดการศึกษา
ซึ่งมีกิจกรรมหลักคือการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษา
มีหน้าที่หลัก คือ การจัดให้มีกระบวนการและกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับ

ประสบการณ์และการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ในการบริหารงานในความรับผิดชอบ ผู้บริหารต้องใช้ภาวะผู้นำในการระดมทรัพยากรทั้งหลายทั้งปวงในการดำเนินงานตามภารกิจขององค์การให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

พรหมเมศวร์ คำผาบ (2550 : 9) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ทำให้งานต่าง ๆ ลุล่วงหรือสำเร็จ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยวิธีการตามกระบวนการ ซึ่งผู้บริหารต้องอาศัยทั้งอำนาจ หน้าที่ ภาวะผู้นำ ทักษะและความรู้ทางการบริหารมาดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ประสิทธิผล

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการทางการบริหารและกิจกรรมที่สามารถใช้ในการบริหารงานในระบบขององค์การ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยวิธีการตามกระบวนการให้ลุล่วงหรือสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการบริหารโรงเรียน

การบริหาร โรงเรียน ได้มีนักการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ให้ความหมาย แนวคิดไว้ในทัศนะที่แตกต่างกันในรายละเอียด ดังนี้

เฉลิมชัย สมท่า (2547 : 6-7) กล่าวว่า การบริหาร โรงเรียน หมายถึง กิจกรรมทางการศึกษาที่จะต้องทำอย่างเป็นกระบวนการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

นพพงษ์ บุญจิตราคูล (ออนไลน์. 2554) กล่าวว่า การบริหาร โรงเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาตามเป้าหมายของประเทศ

สรุปได้ว่า การบริหาร โรงเรียนเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่ทำเป็นกระบวนการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้คือการพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการ และเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนที่ต้องสามารถนำองค์การให้อยู่รอดต้องกำหนดแผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ โดยมีงบประมาณจากรัฐใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าทั้ง คน เงิน เวลาและทรัพย์สิน เพราะหากระบบบริหารภายในโรงเรียนไม่ดี จะมีผลกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ได้ ดังนั้นความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหาร โรงเรียนจึงขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารเป็นสำคัญ

ความสำคัญของการบริหารโรงเรียน

การบริหารโรงเรียนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของการทำกิจกรรมทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย ดังนี้

จันทรานี สงวนนาม (2545 : 26) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนมีความสำคัญต่อความอยู่รอดขององค์กร การเรียนรู้เรื่องการบริหารองค์กรจะช่วยให้องค์กรสามารถกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายของงานบุคลากร ตลอดจนการดำเนินงานอย่างเหมาะสม

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2545 : 29) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนมีความสำคัญต่อการปฏิรูปสถานศึกษา จะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารมีคุณลักษณะต่อไปนี้ คือ มีความสามารถทางการบริหาร มีภาวะผู้นำและมีวิสัยทัศน์

นรินทร์ ภาระศรี (ออนไลน์. 2554) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนมีความสำคัญในการที่จะนำการปฏิรูปการศึกษาสู่ความสำเร็จได้ จึงมีความจำเป็นและเป็นความสำคัญที่จะต้องให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ตระหนัก และมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการปฏิรูปการศึกษา สามารถเป็นผู้นำในการปฏิรูปอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนมีความสำคัญต่อการปฏิรูปสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ช่วยให้บุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์กรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

ทรัพยากรการบริหารการศึกษา

ความหมายทรัพยากรการบริหารการศึกษา

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของทรัพยากรการบริหารการศึกษาไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

วิเชียร ทองน้อย (ออนไลน์. 2552) กล่าวว่า ทรัพยากรการบริหารการศึกษา หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ โดยทั่วไปทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่เป็นพื้นฐานประกอบด้วย ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) ทรัพยากรทางการเงิน (Money Resource) ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material Resource) และทรัพยากรการบริหารจัดการ (Management Resource)

สุกัญญา สีหาโกษณ์ (ออนไลน์. 2553) กล่าวว่า ทรัพยากรการบริหารการศึกษา หมายถึง การระดมทรัพยากรจากบุคคลชุมชนท้องถิ่นหน่วยงานและองค์กรภาครัฐและเอกชนมาใช้

ในการจัดและพัฒนาการศึกษา โดยมีเป้าหมาย คือ โรงเรียนมีทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดและพัฒนาการศึกษาอย่างพอเพียง

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (ออนไลน์. 2550) กล่าวว่า ทรัพยากรการบริหารการศึกษา (Resources) ได้แก่ วัสดุและเครื่องใช้ เพื่อประกอบการดำเนินงานรวมถึงความสามารถในการจัดการทรัพยากรในการบริหารสามารถแบ่งแยกได้เป็น 4 ประเภท หรือเรียกย่อว่า 4 M's ดังนี้ มนุษย์ (Man) เงิน (Money) วัสดุเครื่องใช้ (Materials and Equipments) ความสามารถในการจัดการ (Management)

สรุปได้ว่า ทรัพยากรการบริหารการศึกษา หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ สามารถแบ่งแยกได้เป็น 4 ประเภท หรือเรียกย่อว่า 4 M's ดังนี้ มนุษย์ (Man) เงิน (Money) วัสดุเครื่องใช้ (Materials and equipments) ความสามารถในการจัดการ (Management)

ความสำคัญของทรัพยากรทางการศึกษา

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ (2547 : 12-15) ได้กล่าวถึงทรัพยากรทางการศึกษามีความสำคัญเนื่องจากเป็นเครื่องมือของหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรม กิจกรรมทุกกิจกรรมจำเป็นต้องได้รับทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็น คน เงิน วัสดุ หรือสิ่งอื่น ๆ หากไม่มีทรัพยากรการดำเนินกิจกรรมก็ไม่สามารถดำเนินไปได้
2. เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน ในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่หน่วยงาน โดยพยายามจัดหาทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำงาน ได้แก่ การจัดสรรเทคโนโลยีสูงในการทำงาน
3. เพื่อเป็นการควบคุมการดำเนินงานขององค์กร หรือผู้รับผิดชอบการบริหารทรัพยากรดำเนินงานเฉพาะในภารกิจที่มอบหมาย หรือกระทำภารกิจในช่วงเวลาที่กำหนดเห็นได้ในการบริหารทรัพยากรการเงินที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจะจัดสรรทรัพยากร เพื่อดำเนินกิจกรรมแผนการให้งบประมาณทั้งหมดของแผนงานหรือโครงการ
4. เพื่อเป็นการกระจายทรัพยากร ในการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้นการบริหารทรัพยากรขั้นตอน คือ การจัดสรรทรัพยากรที่มีความจำเป็นที่ต้องนำมาใช้ เพื่อกระจายทรัพยากรไปยังหน่วยงานที่มีความต้องการ โดยอาศัยเกณฑ์ต่าง ๆ ในการบริหาร เช่น เกณฑ์ความรีบด่วนของงาน เกณฑ์ความสอดคล้องกับนโยบายหรือภารกิจหลัก และเกณฑ์ความจำกัดของทรัพยากร เป็นต้น

ประเวศ วะสี (2550 : 34) กล่าวว่า ทรัพยากรทางการศึกษามีความสำคัญต่อการศึกษาทุกประเภท ทุกระดับ และองค์กรต่าง ๆ ควรเห็นคุณค่า เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ซึ่งเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ตามความต้องการของสังคมอย่างมีความสุข

สนอง โลहितวิเศษ และสุนทร สุนันท์ชัย (2553 : 47) กล่าวว่า ทรัพยากรทางการศึกษามีความสำคัญ ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และสามารถนำมาแก้ไขสถานการณ์หรือวิกฤตต่าง ๆ ของสังคม

ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ (2553. ออนไลน์) ได้ให้แนวทางการจัดการศึกษาดังนี้

1. Criticlity-Based คือ สอนให้มองไกลในแง่ดีให้มีความคิดวิจารณ์ญาณ รู้จักวิเคราะห์หาเหตุผล
2. Creativity-Based คือ สอนให้พัฒนาตัวเองให้เต็มที่ตามศักยภาพรู้จักสร้างสรรค์สิ่งใหม่
3. Productivity-Based คือ สอนให้มองที่ผลงาน ให้รู้จักสร้างผลผลิตคิดอะไรใหม่ ๆ
4. Responsibility-Based คือ สอนให้รู้จักตัวเองเสียสละให้ผลักดันสังคมให้ก้าวหน้าด้วยมือของเรา

สรุปได้ว่า ทรัพยากรทางการศึกษามีความสำคัญ คือ เป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวก เพิ่มประสิทธิภาพในการทำกิจกรรมขององค์กร เพื่อให้องค์กรดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

การจัดการทรัพยากร

จำริญ จิตรหลัง (ออนไลน์ : 2555) ทรัพยากรที่มีความสำคัญในการบริหารงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการดำเนินงานหรือกิจกรรมขององค์กร ซึ่งมีหลักที่จะนำมาพิจารณา ดังนี้

1. ความพอเพียง (Adequacy) ในด้านปริมาณของทรัพยากรจะต้องสมดุลหรือมีความพอเพียงกับภารกิจ ในบางกรณีภารกิจเป็นตัวกำหนดทรัพยากร แต่ถ้าทรัพยากรมีจำกัดก็อาจเป็นตัวกำหนดภารกิจได้เช่นกัน ในการใช้ทรัพยากรต้องพิจารณาถึงต้นทุนกับผลผลิตด้วยว่าจะคุ้มหรือไม่
2. ประสิทธิภาพ (Efficiency) ในการดำเนินงานใด ๆ จะมีประสิทธิภาพหรือไม่ พิจารณาได้จากเป้าหมายเป็นสำคัญ เช่น งานราชการมีเป้าหมายที่ให้ประชาชนมีความสุข ความพอใจ ดังนั้น ประสิทธิภาพจึงวัดได้จากความพึงพอใจ
3. ประสิทธิผล (Effectiveness) คำว่าประสิทธิภาพกับประสิทธิผลมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ประสิทธิภาพ เป็นการทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยยึดหลักประหยัดในการใช้ทรัพยากร สำหรับประสิทธิผลคำนึงถึงความสำเร็จของงานตามวัตถุประสงค์เช่นกัน แต่การปฏิบัติงานอาจไม่ประหยัดหรือไม่มีประสิทธิภาพก็ได้ เพราะยึดเอาเป้าหมายของงานเป็นหลัก

4. คุณภาพ (Quality) คุณภาพของทรัพยากรมีความสัมพันธ์กับภารกิจขององค์กร หากทรัพยากรมีคุณภาพ เช่น วัสดุอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ รถยนต์ หรือเครื่องใช้อยู่ในสภาพเก่า ชำรุด ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการบริหารงาน หรือแม้แต่นบุคลากรไม่มีความรู้ ความสามารถ และไม่มีประสบการณ์ก็ทำให้งานล่าช้า และเกิดความเสียหาย

ทรัพยากรมีความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตการพัฒนาทรัพยากรเป็นจุดมุ่งหมายหลักประการหนึ่งเพื่อแก้ไขปัญหามีผลกระทบ จึงได้กำหนดแผนงานความร่วมมือเพื่อพัฒนาทรัพยากร

กระทรวงศึกษาธิการ (ออนไลน์, 2555 ก) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ โดยจัดทำแผนปฏิบัติการ 3 ปี (พ.ศ. 2556-2558) เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การจัดทำข้อมูลผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ แนวทางการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการตามเป้าหมายและพันธกรณีด้านประชาคม สังคมและวัฒนธรรม (ASCC Blueprint) ดังนั้นการจัดทำแผนปฏิบัติการ 3 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาทรัพยากร (ASCC Blueprint) 4 ประเด็น คือ

1. ประชาชนเข้าถึงโอกาสอย่างเที่ยงธรรมในการพัฒนามนุษย์
2. การลงทุนในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. การฝึกอบรมและการสร้างขีดความสามารถ
4. การใช้ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาศาสตร์เชิงประยุกต์และเทคโนโลยี

ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และในโอกาสนี้ได้มอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการ 3 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ของกระทรวงศึกษาธิการไว้ ดังนี้

1. ให้มีความสำคัญกับการศึกษา โดยเน้นการเรียนการสอนทางไกลและการศึกษาตลอดชีวิต คุณภาพการศึกษา การศึกษาเพื่อเด็กยากจน และพิการ การรณรงค์เพื่อการไม่รู้หนังสือ การสร้างอัตลักษณ์ และโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

2. การลงทุนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีความสำคัญกับการอบรมภาษาอังกฤษและภาษาจีน การปรับหลักสูตรอาเซียน โดยจัดทำหลักสูตรการเรียนขั้นพื้นฐานเป็นภาษาอังกฤษ การถ่ายโอนหน่วยการเรียนรู้ของระดับอุดมศึกษา การจัดงบประมาณด้านการศึกษา และมุ่งพัฒนาครู

3. การส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) และการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์โดยเน้นการส่งเสริมการเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การเรียนการสอนผ่านแท็บเล็ต การเรียนการสอนผ่านดาวเทียม และการใช้ระบบ E-learning แนวทางเหล่านี้ ไปคิดทำแผนการปฏิบัติการ และ โครงการต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายและ

ภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการและอาเซียน โดยต้องนำไปเปรียบเทียบระหว่างหน่วยงานในสังกัด และประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อหาผลกระทบทั้งทางบวก และทางลบ และทำการประชาสัมพันธ์ แผนปฏิบัติการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของ กระทรวงศึกษาธิการผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้ที่ตรงกันของประชาชน

สรุปได้ว่า การจัดการทรัพยากร คือ การจัดการทรัพยากรในการบริหารให้มีความสมดุล เพื่อประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการ โดยยึดหลักความพอเพียง ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพ

องค์ประกอบของการบริหารทรัพยากร

การบริหารจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยในการผลิต ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน หากปราศจากทรัพยากรองค์กรก็ไม่สามารถดำเนินภารกิจให้บรรลุเป้าหมายได้ ทรัพยากรจึงเป็นตัวกลางที่จะนำภารกิจขององค์กรไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการดำเนินงาน และได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการบริหารไม่ว่าองค์การภาครัฐหรือเอกชนหรือแม้แต่สถานศึกษาก็มีองค์ประกอบต่าง ๆ ในการบริหาร

เมตต์ เมตต์การ์ณจิต (2547 : 42-44) ได้ให้แนวคิดด้านการบริหารทั่วไปว่าเป็นปัจจัยสำคัญ ที่จำเป็นใช้ในการบริหารมี 4 ประการ คือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และวิธีหรือการจัดการ (Method or Management) ซึ่งเรียกว่า 4 M's

รุจิร ภู่อาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545 : 7) กล่าวว่า การบริหารงานทุกประเภท ในองค์การต้องมีปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหาร ปัจจัยสำคัญของการบริหาร โดยทั่วไป มีอยู่ 4 ประการ ที่รู้จักกันในนามของ 4 M's ได้แก่

1. คน (Man) ได้แก่ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในองค์การที่ร่วมทำงาน
2. เงิน (Money) ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ในการบริหารทุก ๆ ส่วนขององค์การ
3. วัสดุสิ่งของ (Material) ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ
4. การจัดการ (Management) ได้แก่ การบริหารงานขององค์การที่นำโดยผู้บริหาร

บรรยงค์ โตจินดา (2546 : 30) กล่าวถึงองค์ประกอบของการบริหารมีดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่แน่นอน (Objectives) จะต้องรู้ว่า จะดำเนินการไปทำไม เพื่ออะไร และต้องการทำอะไรจากการดำเนินการ เช่น ต้องมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการ หรือในการผลิตต้องรู้ว่า จะผลิตเพื่อใคร ต้องการผลตอบแทนเช่นใด ถ้าหากไม่มีเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์แล้ว ก็ไม่มีประโยชน์ที่จะบริหาร การดำเนินงานต่าง ๆ จะไม่มีผลสำเร็จ เพราะไม่มีเป้าหมายกำหนดไว้แน่นอน

2. ทรัพยากรในการบริหาร (Resources) ได้แก่ วัตถุประสงค์และเครื่องใช้ เพื่อประกอบการดำเนินงานไปถึงความสามารถในการจัดการทรัพยากรในการบริหารสามารถแบ่งได้ 4 ประเภท ได้แก่

2.1 คน (Man)

2.2 เงิน (Money)

2.3 วัสดุและอุปกรณ์ (Material)

2.4 การจัดการ (Management)

3. มีการประสานงานระหว่างกัน หรือเรียกได้ว่ามีปฏิริยาระหว่างกัน กล่าวคือ เป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมทั้งทรัพยากรในการบริหารทั้ง 4 ประเภท ดังกล่าว ต้องมีการความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน หรือกล่าวได้ว่าต้องมีระบบการทำงานร่วมกันและจะต้องมีการทำงานร่วมกันที่เกิดขึ้นจริง ๆ ด้วยการนำเอาปัจจัยทั้งหลายเบื้องต้นมาไว้ร่วมกันไม่เกิดปฏิริยาระหว่างกันไม่เกิดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารไม่เกิดขึ้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการบริหารทรัพยากรที่สำคัญ คือ การบริหารบุคคล งบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ และการจัดการ ทุกฝ่ายต้องให้ความร่วมมือ ประสานงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การบริหารบุคคล

ความหมายการบริหารบุคคล

การบริหารบุคคลเป็นกระบวนการในการจัดการทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีผู้ให้ความหมายของการบริหารบุคคลไว้หลายแนวความคิด ดังนี้

บรรยงค์ โตจินดา (2546 : 10) กล่าวว่า การบริหารบุคคล คือ ใช้บุคคลต้องมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยทรัพยากรอื่น ๆ เช่น เงิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักร ที่มีอยู่อย่างจำกัด ได้สัดส่วนที่สัมพันธ์กัน และใช้หลักการบริหารงานเป็นที่ยอมรับของผู้ปฏิบัติในกับองค์การ ให้เกิดความพอใจในการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาคุณภาพ การประเมินผล การธำรงรักษาทรัพยากรบุคคล มีการจ่ายค่าตอบแทนสวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูลแก่บุคคลที่อยู่ในองค์การ การสร้างกำลังใจ สร้างจริยธรรม และทัศนคติต่อองค์การ หรือวัฒนธรรมที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลงานตามที่ต้องการ

ไพพรรณ สุขนรัตน์ชัย (2547 : 55) ได้กล่าวถึงการบริหารบุคคลว่าเป็นการจัดบุคคลปฏิบัติงานในองค์การหรือหน่วยงาน เพื่อให้ปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ หน้าที่การจัดคนเข้าทำงานนับว่าเป็นหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการทำงานในอนาคต เพราะการจัดบุคคลเป็นการกำหนดให้บุคคลได้ปฏิบัติงานในองค์การหรือในหน่วยงานให้สำเร็จตาม

วัตถุประสงค์ที่วางไว้ และผลการดำเนินงานจะเป็นไปในรูปใดย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของคนที่เป็นผู้ปฏิบัติงานต่าง ๆ

นพพงษ์ บุญจิตราคุด (2548 : 52) กล่าวถึงการบริหารบุคคลว่าหมายถึง การใช้บุคคลให้ทำงานให้ได้ผลดีที่สุด โดยใช้เวลาน้อยที่สุดและสิ้นเปลืองเงินวัสดุในการทำงานนั้น ๆ น้อยที่สุดในขณะเดียวกันคนที่เราใช้นั้นมีความสุข มีความพอใจที่จะให้บริการ และพอใจที่จะทำงานที่ผู้บริหารต้องการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 48) กล่าวถึงการบริหารบุคคลว่าเป็นสิ่งสำคัญในสถานศึกษา เพื่อดูแลอำนวยความสะดวกในโรงเรียน สร้างขวัญกำลังใจ ดูแลการรักษาสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของบุคลากร ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริม และพัฒนาความรู้ความสามารถให้กับบุคลากร เช่น การจัดการประชุมพิเศษ เพื่อให้ทราบภาระงาน เมื่อเริ่มเข้าสู่องค์กรจัดทำเอกสารแนะแนวทางปฏิบัติงาน จัดการนิเทศภายใน เพื่อทบทวนบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ จัดการประชุมสัมมนาศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนทักษะและศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร จัดระบบประเมินผลการทำงาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง

อัจฉรา สังข์สุวรรณ (ออนไลน์. 2554) กล่าวถึงการบริหารบุคคลว่ามีบทบาทสำคัญในทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การจัดการเกี่ยวกับบุคคล การประสานงาน และการควบคุมงาน ดังนั้น การจัดการเกี่ยวกับคนเป็นสิ่งสำคัญของการบริหาร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารบุคคล หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับคนในองค์กรให้สามารถปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อองค์กร และมีความสุข มีความพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

ความสำคัญการบริหารบุคคล

การบริหารบุคคลเป็นการใช้กลยุทธ์เชิงรุกที่มีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและการจัดการบุคคลนั้น จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปตามเวลาและสถานการณ์ จึงต้องมีการพัฒนาและปรับปรุง ดังนั้นการบริหารบุคคลเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข : 51) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารบุคคลในสถานศึกษาว่าเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภาระของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านบริหารงานบุคลากรให้เกิดความคล่องตัว อีสรระภายใต้กฎหมายระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

ศูนย์นศึกษา สถาบันเอเชีย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2551 ก : 98) กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ ควรดำเนินการดังนี้

1. โรงเรียนรัฐและโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนคัดเลือกครูชาวไทยที่สอนภาษาจีนได้อย่างมีคุณภาพเพียงพอต่อความต้องการ พร้อมทั้งสร้างความมั่นคงในหน้าที่การงาน โดยการบรรจุในตำแหน่งอัตราที่เหมาะสมและเพิ่มเงินเดือนครูผู้สอน
2. มีการพัฒนาครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดอบรมเทคนิคการสอน ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมทั้งในและต่างประเทศ
3. จัดสร้างห้องปฏิบัติการด้านภาษาและจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย
4. จัดหาครูอาสาสมัครชาวจีนที่มีคุณภาพจำนวนพอเหมาะอย่างต่อเนื่องมากกว่าที่ผ่านมา
5. จัดทุนการศึกษาให้กับครูและนักเรียนที่มีผลงานดีสำหรับศึกษาต่อในประเทศไทยหรือประเทศจีน เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและกำลังใจผู้เรียนผู้สอนภาษาจีนให้ดีขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 18-21) ได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ว่า เป็นผู้ที่มีเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบกระบวนการผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู คณาจารย์ มีปริมาณครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอตามเกณฑ์ และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน สามารถพัฒนาตนเอง แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีสภาวิชาชีพที่เข้มแข็ง บริหารการจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในอาชีพ มีขวัญกำลังใจ อยู่ได้อย่างยั่งยืน กำหนดแนวทางการปฏิรูป ดังนี้

1. การพัฒนาระบบผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีมาตรการหลักดังนี้
  - 1.1 ปรับระบบการผลิต การคัดสรร ค่าตอบแทน ให้สามารถดึงดูดคนเก่ง มีใจรักในวิชาชีพมาเป็นครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เช่น มีระบบการให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เรียนดี มีใจรักมาเป็นครู และรับประกันบรรจุเป็นข้าราชการครูเมื่อสำเร็จทางการศึกษา
  - 1.2 ให้สถาบันอุดมศึกษาที่เน้นความเป็นเลิศด้านการผลิตครู วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับครู รวมทั้งมีระบบประกันและรับรองคุณภาพมาตรฐานวิชาครูและสถาบันผลิตครู
  - 1.3 วางแผนการผลิต การพัฒนา และการใช้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา อย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับความต้องการ ทั้งระดับพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ
  - 1.4 จัดระบบเพื่อให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาสาขาอื่นที่มีใจรักในวิชาชีพ มาเป็นครู รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาระดมทรัพยากรบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน ท้องถิ่น เพื่อเป็นผู้สอนและพัฒนาการเรียนรู้อีก

2. การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีมาตรการหลัก ดังนี้

- 2.1 ปรับปรุงและพัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูให้เชื่อมโยงกับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.2 เร่งรัดตั้งกองทุนพัฒนาและกองทุนส่งเสริมครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
- 2.3 พัฒนาครู คณาจารย์ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาครูประจำการที่สอนไม่ตรงวิชาเอกให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ มีระบบมาตรฐานการจูงใจให้ครู คณาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. การใช้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีมาตรการหลักดังนี้

- 3.1 คึงครูให้แก่ักเรียนโดยลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็น และจัดให้มีบุคลากรสนับสนุนให้เพียงพอ เพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มที่และมีโอกาสพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 3.2 ปรับปรุงเกณฑ์กำหนดอัตราครู พิจารณาจากภาระงาน จัดให้มีจำนวนครูพอเพียงตามเกณฑ์และมีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (ออนไลน์, 2555) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารบุคคลเกี่ยวกับศักยภาพของคนในองค์กร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ได้รับการดูแล การพัฒนาบุคคลนั้นจำเป็นต้องใช้เวลาอย่างมาก โดยเฉพาะในการพัฒนาในเชิงพฤติกรรม และทักษะความรู้ที่ต้องพัฒนา คือ ทักษะด้านภาษา เพื่อให้มีศักยภาพดังนั้นก็จะต้องเตรียมความพร้อมในด้านภาษา เพื่อสามารถสื่อสารกันได้อย่างราบรื่น

สรุปได้ว่า การบริหารบุคคลมีความสำคัญเพราะการบริหารบุคคลเป็นวิธีการให้ได้บุคคลที่มีความสามารถเข้าทำงานในองค์กร และส่งเสริมความมั่นคงแก่สังคม ประเทศชาติ เพราะในองค์กรใดที่การบริหารบุคคลมีประสิทธิภาพ ความขัดแย้งระหว่างองค์กรกับผู้ปฏิบัติงานจะไม่เกิดขึ้นการดำเนินงานย่อมมีประสิทธิภาพ

กระบวนการบริหารบุคคล

กระบวนการบริหารบุคคลเป็นการจัดการบุคคลที่คัดเลือกมาตามระบบให้เข้าทำงานในตำแหน่งหน้าที่ที่เหมาะสมให้คนที่ปฏิบัติงานมีจิตใจทุ่มเทให้กับงาน รับผิดชอบงานอย่างจริงจัง จัดระบบสวัสดิการ กำหนดอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถในการทำงาน การที่จะทำให้บรรลุผลตามที่ต้องการ มีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

จිරพันธ์ พิมพพันธ์ (2546 : 59) กล่าวถึงกระบวนการการบริหารบุคคลเป็นวิธีการบริหารงานบุคคลที่จำแนกออกเป็นขั้นตอนในการดำเนินงานก่อน หลัง ทั้งนี้เพื่อการดำเนินงาน

ของโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น และคนมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานให้โรงเรียนได้สำเร็จตามเป้าหมายและได้กำหนดกระบวนการบริหารบุคคลในโรงเรียนไว้ 4 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยศึกษาจากสภาพจริง เช่น โรงเรียนต้องการบุคคลเพิ่มหรือไม่ ความรู้ความสามารถที่ต้องการมีคุณสมบัติอย่างไร วิชาเอก วุฒิการศึกษา ความถนัดในการสอน ประสบการณ์ และความสามารถพิเศษ งานที่ต้องรับผิดชอบอื่น ๆ เป็นต้น

2. การวางแผนบริหารงานบุคคล การวางแผน เป็นการกำหนดการล่วงหน้าว่าในการปฏิบัติงานนั้น จะทำอะไรก่อน หลัง เมื่อไร ใครเป็นผู้ทำ ผู้ปฏิบัติจะปฏิบัติอย่างไร โดยนำสภาพปัจจุบัน ปัญหา มาวางแผนแก้ปัญหาให้สอดคล้องกัน กำหนดแนวทางและรูปแบบร่วมกับบุคคลในโรงเรียน เพื่อให้เข้าใจถูกต้องตรงกัน เช่น กำหนดความต้องการของบุคคล จำนวน ความรู้ ความสามารถและคุณสมบัติพิเศษ จัดบุคคลเข้าปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถและความถนัด จัดทำแผนพัฒนาบุคลากร ให้ความรู้ความสามารถดีขึ้น มีโครงการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. ปฏิบัติงานตามแผนบริหารบุคคล การปฏิบัติตามแผนงานบุคคลเป็นการปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในธรรมเนียมโรงเรียน ผู้บริหารควรดำเนินการ โดยให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติครูและระเบียบของราชการ ควบคุม ดูแล กำกับ ติดตาม ก่อนปฏิบัติงาน ระหว่างปฏิบัติงาน และหลังปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ให้คำแนะนำ ชี้แจงและเป็นพี่ปรึกษาแก่ครู

4. การติดตามและประเมินผลการบริหารบุคคล การติดตามและประเมินผลเป็นการติดตามการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ จัดทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อจะได้ทราบผลอันแท้จริงของแต่ละบุคคลที่ทำงาน ซึ่งวิธีการดำเนินการโดยให้มีผู้รับผิดชอบต่อการประเมินผลในแต่ละแผนงาน ควบคุมดูแล การใช้เครื่องมือในการประเมินผลให้ๆ ได้ผลดีมีประสิทธิภาพสูง ให้มีการประเมินผลตามที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ให้มีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

นพพงษ์ บุญจิตราคุด (2547 : 53) กล่าวถึงการบริหารด้านบุคคลมี 4 ประการ คือ

1. การสรรหาและการคัดเลือกบุคลากร หมายถึง กระบวนการสรรหาด้านบุคคลภายนอกหรือการเลือกด้านบุคคลคนภายในเข้ารับตำแหน่งเป็นครู เริ่มตั้งแต่การวางแผนกำลังด้านบุคคล การสรรหาการเลือกสรร การบรรจุแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติงาน

2. การธำรงรักษามูลค่าบุคคล หมายถึง การที่จะทำให้บุคคลในโรงเรียนทำงานด้วยความเต็มใจตามกำลังความสามารถ เริ่มตั้งแต่ การปฐมนิเทศ การจัดบุคคลเข้าทำงาน การนิเทศงาน การประเมินผล การปฏิบัติงาน การพิจารณาความดีความชอบ การเสริมสร้างวินัยและการร้องทุกข์

3. การพัฒนาบุคคล หมายถึง การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงในหน้าที่ ประกอบด้วย การประชุมปฏิบัติการ การอบรมสัมมนา การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ

4. การให้พ้นจากงาน หมายถึง การให้คนในโรงเรียนออกจากหน้าที่การเป็นครู ประกอบด้วย การลงโทษทางวินัย การลาออก การลาศึกษา โรงเรียนบอกลิขสิทธิ์จ้าง ถึงแก่กรรม การเกษียณอายุ ตลอดจนทุพพลภาพ

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารบุคคล คือ การใช้บุคคลให้ทำงานให้ได้ผลดีที่สุดโดยมี หลักเกณฑ์การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร การธำรงรักษาบุคคล การพัฒนาบุคคล การติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ การบริหารบุคคลอย่างยุติธรรม

การบริหารวัสดุและอุปกรณ์

ความหมายการบริหารวัสดุและอุปกรณ์

การบริหารวัสดุและอุปกรณ์เป็นการจัดการทรัพยากรในด้านอาคารสถานที่วัสดุและ อุปกรณ์ การกำหนดนโยบายและวางแผน การวิเคราะห์การใช้ ความต้องการการแสวงหาทรัพยากร การลงทะเบียนและแจกจ่ายวัสดุ การประเมินการใช้วัสดุ และการปรับปรุง มีนักวิชาการได้ให้ความหมายการบริหารวัสดุและอุปกรณ์ที่หลากหลายดังนี้

กิดานันท์ มลิทอง (2545 : 43) กล่าวถึงสื่อการสอนว่าหมายถึง ตัวกลางที่ช่วยนำ และ ถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอน หรือจากแหล่งความรู้ไปยังนักเรียน เพื่อให้สามารถบรรลุถึง วัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ โดยทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวไม่ว่าจะเป็นคน ความคิด สัตว์ สถานที่ เหตุการณ์ สิ่งของ ถือเป็นสื่อการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้นขึ้นอยู่กับว่าเรารู้จากสิ่งนั้น ๆ หรือนำสิ่งเหล่านั้น เข้ามาสู่การเรียนรู้หรือไม่

สุราษฎร์ พรหมจันทร์ (ออนไลน์, 2554) กล่าวถึงสื่อการสอนหมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้เป็น ตัวกลางในกระบวนการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ส่งกับผู้รับ (ครูกับผู้เรียน) ซึ่งอาจเป็น คำพูดคำเขียน รูปภาพ สัญลักษณ์ หรือสีหน้าท่าทาง

หวน พินธุพันธ์ (ออนไลน์, 2556) ได้กล่าวว่า อาคารสถานที่ที่เป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้การ เรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้ได้โรงเรียนที่ดี การวางแผนพัฒนาอาคารและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

สรุปได้ว่า การบริหารวัสดุและอุปกรณ์ หมายถึง การวางแผนการใช้หรือวิธีการทำงาน อย่างเป็นระบบ โดยมีอาคารสถานที่ สื่อการสอน หรือเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ใช้เป็นตัวกลาง ในกระบวนการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ส่งกับผู้รับซึ่งอาจเป็น รูปภาพ สัญลักษณ์ หรือสัตว์ เหตุการณ์ สิ่งของ บริหารจัดการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญการบริหารวัสดุและอุปกรณ์

ความสำคัญการบริหารวัสดุและอุปกรณ์ เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการบริหารวัสดุและอุปกรณ์จึงมีความสำคัญ ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

ธีระ รุญเจริญ (2550 : 33) ได้กล่าวว่า การบริหารงานในสถานศึกษามีความสำคัญกับบริบทและทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้เกิดความสมบูรณ์ทุก ๆ ด้าน เพราะอาคารสถานที่ของโรงเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งผู้บริหารมุ่งเน้นให้การเรียนการสอนบรรลุผลอย่างสมบูรณ์มากเพียงใดก็ยิ่งจำเป็นต้องจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ดี ถูกหลัก เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด

สุรศักดิ์ ปาเส (ออนไลน์. 2555 ข) ได้กล่าวว่า การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาเป็นกลยุทธ์แนวทางที่ช่วยแก้ไขปัญหาและอุปสรรคทางการศึกษานานาประการให้หมดสิ้นไป เช่น ปัญหาผู้ด้อยโอกาสทางการเรียนชนบทห่างไกล การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ง่าย บรรลุผลตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประหยัดทั้งเวลาและทรัพยากรการลงทุนต่าง ๆ การพัฒนาการเรียนการสอนในปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องตระหนักในการสร้างความพร้อม เพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยการปรับใช้ประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (ออนไลน์. 2555) กล่าวถึงการบริหารงานหรือการจัดการองค์กรมีความจำเป็นต้องใช้ศาสตร์ในการบริหารงาน เนื่องจากโลกในยุคปัจจุบัน มีการแข่งขันในเชิงบริหารงาน และการพัฒนาองค์กร ให้บรรลุผลตามเป้าหมายขององค์กร จึงมีหลักการบริหารสมัยใหม่เข้ามาเป็นกลยุทธ์ หรือหลักการในการบริหารจัดการมาผสมผสานและประยุกต์ใช้กับหลักการบริหารจัดการ เพราะถือว่า การที่จะใช้หลักการ วิธีการ หรือเทคนิค ดังนั้นการบริหารจัดการที่ยั่งยืนและดำรงความเป็นอยู่ร่วมกันโดยสันติสุข ซึ่งเป็นแนวทางที่มีความสอดคล้องกับหลักการบริหารงานสมัยใหม่ จำเป็นต้องอาศัยวิทยาการด้านการจัดการบริหารเข้ามาสนับสนุนองค์กรเพื่อเสริมพลังการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (บุคคล) ขององค์กรอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ รวมทั้งใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาสนับสนุนด้านฐานข้อมูล การสร้างบุคลากรในองค์กรให้มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีการตรวจสอบ ประเมินผล การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ การสร้างความเป็นธรรม ความเสมอภาคในองค์กร การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ มีการประสานประโยชน์ สร้างความร่วมมือ การกระจายอำนาจที่เหมาะสมจะเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสมัยใหม่ เพื่อนำองค์กรเข้าสู่โลกาภิวัตน์ และความได้เปรียบในเชิงแข่งขันของระบบทุนนิยมในปัจจุบันซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

สรุปได้ว่า การบริหารวัสดุและอุปกรณ์ เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารต้องดำเนินการหาแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคทางการบริหาร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดทางการจัดการศึกษา

กระบวนการบริหารวัสดุและอุปกรณ์

กระบวนการบริหารวัสดุและอุปกรณ์เป็นกระบวนการที่นำวัสดุและอุปกรณ์มาใช้กับการดำเนินการให้ได้ประโยชน์สูงสุด มีดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2548 : 162) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารด้านการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอมในสถานศึกษา ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถ วางแผนจัดสร้างอาคารสถานที่ การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เป็นไปตามขั้นตอนของการบริหาร การใช้สถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การบำรุงรักษาอาคาร การควบคุมดูแลการใช้อาคารสถานที่ การประสานงาน การบริการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่ ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการบริหารของผู้บริหาร การสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ทั้งนักเรียนและครู บุคลากรทางการศึกษา ชุมชน ได้อย่างเหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอมในสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ และจะเกิดผลอย่างไรขึ้นอยู่กับสมรรถภาพในการบริหารของผู้บริหารเป็นสำคัญ ซึ่งองค์ประกอบของความสำเร้งส่วนหนึ่ง คือ การบริหารงานของผู้บริหาร ได้แก่ ทักษะการบริหาร ซึ่งเกิดจากการนำความรู้ความชำนาญมาดำเนินการจนทำให้เกิดประสิทธิผล ทักษะการบริหารเป็นวิธีการหรือกลยุทธ์ในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ และผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่เก่งคิด เก่งคน และเก่งงาน ควบคู่กันไปในการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอมในสถานศึกษา ทั้งการวางแผนอาคารสถานที่ การใช้อาคารสถานที่ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การควบคุมการใช้อาคารสถานที่และการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ เพื่อให้งานอาคารสถานที่บรรลุวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์สูงสุด

ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชีย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2551 ก : 39-95) กล่าวว่า ปัจจุบันหลักสูตรการเรียนภาษาจีนไม่มีความต่อเนื่องในแบบเรียนและสื่อการสอนที่ใช้กันทั่วไปไว้หลักเกณฑ์และขาดมาตรฐาน ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนปัจจุบันต้องการพัฒนาหลักสูตรภาษาจีนให้เหมาะสมแต่ละระดับการศึกษาเป็นงานที่ร่วมมือกับจีน โดยประเทศไทยไม่ได้จัดสรรงบประมาณให้ ในทางปฏิบัติอันดับหนึ่งของประเทศจีนซึ่งไม่ได้รู้เรื่องระบบการศึกษาของประเทศไทย จะขอความร่วมมือจากฝ่ายประเทศไทย จัดทำหลักสูตร แบบเรียน สื่อการสอนให้ประเทศไทย ฝ่ายประเทศไทยมีงบประมาณ เช่น จัดพิมพ์เอกสาร ฝ่ายประเทศจีนซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง

ของความช่วยเหลือประเทศไทยเช่นเดียวกับงานส่งเสริม พัฒนาและจัดหาสื่อการเรียนการสอน ซึ่งประเทศไทยมุ่งหวังที่จะได้รับความช่วยเหลือจากประเทศจีน ผู้บริหารโรงเรียนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนจีน โรงเรียนรัฐและโรงเรียนเอกชน มีมุมมองข้อคิดเห็นการสอนภาษาจีนดังนี้

1. ควรมีแบบเรียน สื่อการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับนักเรียนไทย
2. หนังสือและแบบฝึกหัดสอนเพิ่มเติม
3. หลักสูตรการสอนภาษาจีนที่เป็นมาตรฐานและมีความต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ
4. กำหนดชั่วโมงเรียนจีนเพิ่มขึ้นในแต่ละระดับ
5. จัดเข้าค่ายอบรมภาษา โครงการทัศนศึกษาและกิจกรรมสำหรับนักเรียนในประเทศ

และประเทศจีน

6. มีการจัดสอบวัดผลความรู้ทางภาษาจีนที่เป็นลักษณะเดียวกันทั่วประเทศ
7. จัดทำข้อสอบที่เป็นมาตรฐานรวมถึงข้อสอบมหาวิทยาลัยวิชาภาษาจีน

กนกพร ศรีญาณลักษณ์ (2550 : 33-45) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบอีเลิร์นนิ่ง (E-learning) การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์ หรือแสวงหาปัจจัยแห่งการเรียนรู้ครบถ้วน จะเป็นการเรียนการสอนทางสาขาไหนวิชาไหนสามารถนำอีเลิร์นนิ่งมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน และเป็นการให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนเช่นเดียวกับการให้ความสำคัญของเนื้อหา และเปลี่ยนบทบาทของผู้เรียนจากผู้รับมาเป็นผู้เรียนเปลี่ยนบทบาทของผู้สอนจากผู้ให้หรือผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนการค้นหาข้อมูลการเรียนรู้วิธีการเข้าถึงแหล่งความรู้ การเลือกวิธีการเรียนรู้ วิธีการประมวลความรู้ด้วยตนเอง การเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งผู้เรียนจึงกลายเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ปัจจุบันการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้เป็นแนวปฏิบัติมากขึ้นเรื่อย ๆ เป็นที่ยอมรับ การเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ การเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีหลายวิธีอีเลิร์นนิ่งถือเป็นวิธีที่สามารถทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนดีขึ้น การนำอีเลิร์นนิ่งมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน ปัจจุบันสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาจีนมีจำนวนมาก การนำอีเลิร์นนิ่งมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่หลายประเทศทั่วโลกต่างมีการนำนวัตกรรมนี้มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด จุดเด่นของการเรียนรู้แบบนี้ คือ การเข้าถึงบทเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกสถานที่ และสามารถนำบทเรียนกลับมาใช้ได้ตลอดเวลาเรียนซ้ำได้ไม่รู้จบ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น มีเวลาเพียงพอกับการศึกษา และค้นคว้าด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารวัสดุและอุปกรณ์ คือ วิธีการ หรือการนำวัสดุและอุปกรณ์มาใช้ในการดำเนินการถ่ายทอดความรู้ วางแผนงาน และการประเมินผล เพื่อให้สามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ตามแผนการหรือวิธีการทำงานอย่างเป็นระบบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

การบริหารงบประมาณ

ความหมายการบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณของโรงเรียนต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ซึ่งครอบคลุมถึงภารกิจที่ต้องดูแลเรื่องการใช้เงินที่ได้รับ งบประมาณ การดำเนินการใช้จ่ายเงิน งบประมาณที่ได้รับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยถูกต้องตามระเบียบทันต่อเวลาหรือเหตุการณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพ และได้มีผู้ให้ความหมายการบริหารด้านงบประมาณไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

หวน พินิจพันธ์ (ออนไลน์, 2556) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับงานการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ งานสารบรรณ งานรักษาพยาบาล และงานบริการต่าง ๆ ซึ่งเป็นงานที่สนับสนุนงานวิชาการอย่างมาก เช่น งานวิชาการจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีอาคารสถานที่ มีห้องเรียน มีห้องปฏิบัติการ มีโต๊ะเก้าอี้ มีสื่อการสอนต่าง ๆ เป็นมีงานบริการให้ความสะดวกและช่วยในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้อย่างมาก

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 62) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณเป็นสิ่งสนับสนุนที่ช่วยให้การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปด้วยความราบรื่น มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ถูกต้องตามระเบียบ กฎแนวปฏิบัติ และมีหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง คุ่มค่าประหยัด และเกิดประโยชน์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล ภาระหน้าที่งานการเงินและพัสดุ ประกอบด้วย การบริหารการเงิน ตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดทำและตรวจสอบเอกสารหลักฐานให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันและเป็นไปตามแผน การประเมินความคุ้มค่า การจัดทำทะเบียนควบคุมพัสดุ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบและง่ายต่อการตรวจสอบ

สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การตัดสินใจการดำเนินการในเรื่องการจัดทำ และเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุน การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานนั้นและให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ความสำคัญของการบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานทุกหน่วยงาน การดำเนินการงบประมาณในรูปแบบที่เหมาะสม เป็นการช่วยส่งเสริมการดำเนินงานของหน่วยงานองค์การที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และให้บรรลุได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีดังนี้

อำนวยการ ท่องโปรง (2553 : 210-214) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting : SPBB) นั้น มีการพัฒนาการจัดทำระบบงบประมาณให้มีประสิทธิภาพจนก้าวมาสู่ระบบ e-Budgeting คือ การจัดทำระบบงบประมาณโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการวางแผนงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อวัดผลสำเร็จของงานตามเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติ ระดับกระทรวง และระดับหน่วยงาน การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาก็เช่นกัน ต้องมีการบูรณาการที่สนองต่อยุทธศาสตร์ของชาติให้ครบทั้ง 3 มิติ ทั้งยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Function) ที่เป็นภารกิจหลักในการพัฒนาการศึกษา ตลอดจนการรักษาขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงามของไทยเป็นการดำเนินงานร่วมกัน เป็นการบริหารเชิงบูรณาการ เช่น โครงการโรงเรียนสีขาว เพื่อสร้างเยาวชนให้เป็นพลโลก พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 อย่างภาคภูมิใจ

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2551 : 22) กล่าวว่า งบประมาณสำหรับการจัดการเรียน โรงเรียนเอกชนการกุศลซึ่งจัดการศึกษาสำหรับเด็กยากจน เด็กกำพร้า และด้อยโอกาส ประสบปัญหาการดำเนินการ เนื่องจากไม่มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอไม่สามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพเหมือนกัน โรงเรียนประเภทอื่น ๆ ดังนั้นสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจึงจัดสรรงบประมาณอุดหนุน เพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนเอกชนการกุศล ฉะนั้นต้องทำหลักเกณฑ์การคัดเลือกให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาไม่ได้ ได้รับความเป็นธรรม สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พิจารณาตามความจำเป็นของแต่ละ โรงเรียนที่แจ้งความจำเป็น สำหรับ โรงเรียนที่สามารถยื่นขอของบประมาณสนับสนุนมี 4 กลุ่ม คือ

1. โรงเรียนที่สำนักพระราชวังเป็นผู้ออกใบอนุญาตและโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์
2. โรงเรียนในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือพระราชูปถัมภ์ที่จัดการศึกษาเพื่อการกุศล
3. โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา
4. โรงเรียนการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์

หลักเกณฑ์เบื้องต้นในการคัดเลือกเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเรื่องหลักเกณฑ์การอุดหนุนทางการเงินเป็นค่าก่อสร้าง และปรับปรุงอาคารเรียนของโรงเรียนการกุศลแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โรงเรียนต้องไม่ได้รับงบประมาณค่าก่อสร้างย้อนหลังเป็นเวลา 2 ปี และไม่มีประวัติทุจริตเงินอุดหนุนรายบุคคล

1. โรงเรียนมีรายได้อื่น ๆ เช่น เงินสนับสนุนจากสมาคมศิษย์เก่า มูลนิธิของชาวจีน และเงินบริจาค ซึ่งให้การสนับสนุนเนื่องในโอกาสจัดงานมงคลต่าง ๆ ของสมาคมจีน และชาวจีน เช่น เทศกาลวันตรุษจีน ฉลองครบรอบ โรงเรียน เป็นต้น
2. เงินอุดหนุน เป็นเงินที่ทางโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล โดยมีข้อกำหนดว่าทางโรงเรียนไม่เก็บเงินเกินที่รัฐบาลกำหนด คือ รัฐบาลกำหนดให้เป็นรายหัวต่อปี (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน. ออนไลน์. 2554) อัตราการอุดหนุนเป็นเงินอุดหนุนค่านักเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ปีการศึกษา 2554 ดังนี้

2.1 หนังสือเรียน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	369.00	บาท/ปี
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	823.00	บาท/ปี
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	402.00	บาท/ปี
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	479.00	บาท/ปี
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	924.00	บาท/ปี
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	169.00	บาท/ปี
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	168.00	บาท/ปี
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	1,451.00	บาท/ปี
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	806.00	บาท/ปี
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	763.00	บาท/ปี
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,000.00	บาท/ภาคเรียน

2.2 อุปกรณ์การเรียน

ระดับก่อนประถมศึกษา	100.00	บาท /ภาคเรียน
ระดับประถมศึกษา	195.00	บาท/ภาคเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	210.00	บาท/ภาคเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	230.00	บาท/ภาคเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	230.00	บาท/ภาคเรียน

2.3 เครื่องแบบนักเรียน

ระดับก่อนประถมศึกษา	300.00	บาท/คน คนละ 2 ชุด/ปี
ระดับประถมศึกษา	360.00	บาท/คน คนละ 2 ชุด/ปี
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	450.00	บาท/คน คนละ 2 ชุด/ปี
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	500.00	บาท/คน คนละ 2 ชุด/ปี
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	900.00	บาท/คน คนละ 2 ชุด/ปี

2.4 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระดับก่อนประถมศึกษา	215.00	บาท/ภาคเรียน
ระดับประถมศึกษา	240.00	
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	440.00	
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	475.00	
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	475.00	

สรุปได้ว่า ความสำคัญการบริหารงบประมาณ คือ การกำหนดแนวทางในการจัดสรรงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้โรงเรียนดำเนินการ เพื่อให้สามารถบรรลุตามภารกิจของโรงเรียน ซึ่งอาจได้จากเงินสนับสนุนด้านอื่น ๆ และดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต้องมีการบริหารที่มุ่งอนาคตมีประสิทธิภาพ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ในเรื่องของการเงินก็จะต้องโปร่งใส รัฐจะต้องดูแลเป็นหลัก แต่ก็เปิดโอกาสให้ชุมชน สังคม เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบด้วยอย่างเต็มที่

กระบวนการบริหารงบประมาณ

กระบวนการบริหารงบประมาณ เป็นแนวทางสำหรับในการปฏิบัติงานในด้านงบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ถูกต้อง และเป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมาย มีดังนี้

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2554 : 3) กล่าวว่า กระบวนการบริหารงบประมาณตามระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐ เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการบริหารงบประมาณ ดำเนินการได้เฉพาะหน่วยงานที่ได้จัดสรร เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารด้านการเงิน ได้ปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานด้านงบประมาณมาเป็นการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบข้อมูลการเงิน ที่ถูกต้องแม่นยำและทันต่อการตัดสินใจ ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งที่ตอบสนองพันธกิจ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 36-37) กล่าวถึงกระบวนการบริหารด้านงบประมาณว่ามีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1. ปรับระบบงบประมาณ เป็นงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting) เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณสัมพันธ์กับผลผลิต
2. ปรับระบบการจัดสรรงบประมาณจากอุปทานหรือสถานศึกษาเป็นหลัก (Supply Side) มาเป็นการจัดสรรที่เน้นอุปสงค์หรือผู้เรียน (Demand Side) และมีระบบ เช่น คุ้มครองการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเลือกรับบริการตามความต้องการ
3. ใช้มาตรการทางภาษีอากรเพื่อส่งเสริมและจูงใจการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา และระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและเรียนรู้
4. ใช้เครื่องมือทางการเงินโดยผ่านการจัดสรรงบประมาณ เพื่อเป็นกลไกความแตกต่าง เพื่อยกระดับภาพและมาตรฐานการศึกษา

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงบประมาณ เป็นการกำหนดแนวทางในการจัดสรรงบประมาณการเบิกจ่าย การอนุมัติงบประมาณ การโอน การเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การรายงานผลการตรวจสอบ ติดตามและประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตามการใช้งบประมาณ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การบริหารจัดการ

ความหมายการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การดำเนินการสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับการจัดการ โดยการปฏิบัติงานจะมีเป้าหมายและต้องการความสำเร็จมีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 2-28) กล่าวว่า การจัดการเป็นคำรวมที่ครอบคลุมการดำเนินการบางสิ่งบางอย่าง โดยมีเป้าหมายที่มุ่งบรรลุอย่างชัดเจน มีการกำหนดรูปแบบกระบวนการ มีการจัดองค์การ มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบชัดเจน มีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอื่น ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ ผู้ดำเนินการเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้เกิดผลตามเป้าหมายที่กำหนด กระบวนการทั้งหมดนี้คือ การจัดการ ซึ่งต้องกระทำอย่างเป็นระบบ มีแผน มีเป้าหมาย มีผู้รับผิดชอบ และมีเครื่องมือกลไกที่นำไปสู่ความสำเร็จได้ ทั้งนี้การจัดการศึกษาก็คือกระบวนการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ในกระบวนการจัดการศึกษานี้ มีบุคคลหลายคน และหน่วยงานเข้ามีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นครอบครัว เพื่อนฝูง ญาติมิตร ชุมชน ประชาคม เอกชน สื่อมวลชน วัด โรงเรียนและที่สำคัญมากคือ รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐซึ่งรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

นิรมิต เทียมทัน (2548 : 61) กล่าวว่า การบริหารจัดการ เป็นการแปลความมาจาก ภาษาอังกฤษ 2 คำ ได้แก่ Administration และ Management โดย แปลความหมาย Administration หมายถึง การบริหาร ส่วน Management หมายถึง การจัดการ ซึ่งทั้งสองคำมีความแตกต่างกัน ในสาระสำคัญ คือ ความรับผิดชอบ กล่าวคือ การจัดการจะมีความรับผิดชอบในระดับความเข้มข้น มากกว่าการบริหาร

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 48) กล่าวว่า การบริหารจัดการเป็นงานบริการที่ช่วยสนับสนุน และส่งเสริมงานต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม ภาระงานเกี่ยวข้องกับ การวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม การจัดบรรยากาศทั้งภายในห้องเรียน และภายในโรงเรียนให้เกิดความร่มรื่น เป็น สักสวนสวยงาม เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดดูแลบำรุงรักษา อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องพิเศษและห้องบริการต่าง ๆ ให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่าตามเกณฑ์ปริมาณและตรง ตามมาตรฐาน จัดให้มีเอกสารการใช้อาคาร และจัดทำประวัติการบำรุงรักษา และสรุปประเมินผล อย่างชัดเจน

วิจารณ์ พานิช (ออนไลน์, 2554) กล่าวว่า การจัดการ หมายถึง การรวบรวม การจัดระบบ การจัดเก็บ และการเข้าถึงข้อมูล เพื่อสร้างความรู้ด้านเทคโนโลยี ด้านข้อมูล และด้านคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มพลังในการจัดการความรู้ การสร้างนวัตกรรมและเป็นผู้นำทางองค์กร รวมทั้งต้องการผู้เชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่งสำหรับช่วยแนะนำวิธีประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิผลขององค์กร

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่หรือจะจัดมา ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าสูงสุดต่อองค์กร การบริหารจัดการที่ดีจึงมีส่วนช่วยให้ดำเนินไปตามแผน และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการเป็นการจัดเตรียม และสร้างความพร้อมด้านการศึกษาคือเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ให้ทันและก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีคุณภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นการบริหารจัดการจึงมีความสำคัญ และมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

สันติ ชินานุวัตินวงศ์ (2549 : คำนำ) กล่าวว่า การบริหารการจัดการเป็นงานที่ต้องใช้ทักษะ ความรู้ ความสามารถ วิธีการ เทคนิคการจัดการ รวมถึงการวางแผนในการจัดสรรทรัพยากรปัจจัย ให้เพียงพอกับความต้องการ ภายใต้ข้อกำหนดของขอบเขตของงาน งบประมาณ ระยะเวลาและ คุณภาพ โดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐาน ของต้นทุนในการดำเนินงานที่ต่ำ และใช้เวลาน้อยที่สุด และในแต่ละโครงการประสบผลสำเร็จได้ ตามเป้าหมายนั้นทรัพยากรทางด้านวัสดุอุปกรณ์ ถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อกระบวนการ

ในการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลง หรือความผันแปรที่เกี่ยวกับวัสดุ และอุปกรณ์จะก่อให้เกิดผลกระทบต่องาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 12) กล่าวว่า การบริหารจัดการศึกษา มีแนวการดำเนินการพัฒนาดังนี้

1. พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข มีความสามารถและสมรรถนะทางทักษะความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ รวมทั้ง โอกาสในการเรียนรู้ที่เท่าเทียมและเสมอภาค

2. พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบกระบวนการผลิตและพัฒนาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับวิชาชีพ สามารถนำคนดี คนเก่ง มาเป็นครู มีปริมาณครูอาจารย์ที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเรียนการสอนและจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในอาชีพ

3. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ การศึกษาทุกระบบทั้งระบบทั้งการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียนและตามอัธยาศัยซึ่งมีหลากหลายประเภท ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและมีคุณภาพ

4. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่เน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และทุกส่วนมีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ควบคู่กับการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Leader Change) ที่มีประสิทธิภาพ

สุรศักดิ์ ปาเฮ (ออนไลน์, 2555 ก) กล่าวว่า การจัดการศึกษาที่กว้างไกลเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของมนุษย์ในสังคมแห่งยุคโลกาภิวัตน์ ดังนั้นการเตรียมการ การสร้างความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นของวิถีชีวิตรวมทั้งการจัดระบบการศึกษาเรียนรู้ร่วมกันของยุคไร้พรมแดนจึงเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นต่อมนุษย์ไม่อาจปฏิเสธความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ทั้งในปัจจุบัน และอนาคต การจัดการศึกษาเป็นวิถีการจัดการศึกษา โดยมีกระบวนการทางการศึกษาเป็นปัจจัยในการยึดโยงให้เกิดศักยภาพในการแข่งขัน และการดำรงชีพร่วมกันได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งความกลมกลืนในเชิงวัฒนธรรมที่เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันดังนี้

1. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการปฏิรูประบบการเรียนรู้ ประกอบด้วย การส่งเสริมความรู้ที่เป็นสากลและภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมการอ่าน ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศภาษาถิ่น จัดให้มีระบบการจัดการความรู้ ปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้รองรับการเปลี่ยนแปลง และทัดเทียมกับมาตรฐานสากลบนความท้องถิ่นและความเป็นไทย

เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาทุกระดับชั้น จัดให้มีครูและเพียงพอในทุกห้องเรียน พัฒนาระบบการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม รวมทั้งสร้างความตระหนักในระดับสิทธิและหน้าที่ความเสมอภาค และดำเนินการให้การศึกษาขั้นพื้นฐานของสังคมประชาธิปไตย ปรับปรุงโครงสร้างระบบบริหารการศึกษาโดยการกระจายอำนาจลงสู่พื้นที่ให้สมบูรณ์

2. สร้างโอกาสทางการศึกษา การกระจายโอกาสทางการศึกษาให้คำนึงถึงการสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นกับทุกภาคส่วน รวมถึงผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้บกพร่องทางกายและการเรียนรู้ สนับสนุนการจัดการศึกษาตามวัยและพัฒนาการอย่างมีคุณภาพ ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การปฏิรูปครู โดยการปฏิรูประบบการผลิตครูให้มีคุณภาพ สร้างแรงจูงใจให้คนเรียนดี และมีคุณธรรมเข้าสู่ระบบวิชาชีพครู วัตถุประสงค์ผลของการจัดการศึกษาเป็นหลัก จัดระบบการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพครูอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบภูมิสารสนเทศเพื่อใช้ในการกระจายครู ขจัดปัญหาการขาดแคลนครูในสาระวิชาหลัก เช่น คณิตศาสตร์ และภาษา

4. เร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเร่งยกระดับคุณภาพและการกระจายโอกาสทางการศึกษาจัดให้มีระบบการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อการศึกษาพัฒนาระบบไซเบอร์โฮมที่สามารถส่งความรู้มายังผู้เรียนโดยอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ส่งเสริมให้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา

5. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนทางปัญญาของชาติ เพื่อมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยระดับโลก ระดมสรรพกำลังเพื่อพัฒนาระบบเครือข่ายการวิจัยแห่งชาติ เพื่อสร้างทุนปัญญาและนวัตกรรมผลักดันให้สามารถพึ่งตนเองได้ด้านเทคโนโลยี จัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศเพื่อการวิจัยของชาติและมีประสิทธิภาพระหว่างองค์กรบริหารการวิจัยกับสถาบันอุดมศึกษา

6. เพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ โดยร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการวางแผนการผลิตและการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ การจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพรับรองสมรรถนะการปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีพ

สรุปได้ว่า ความสำคัญการบริหารจัดการ คือ การพัฒนาระบบการบริหารองค์กรให้มีศักยภาพ และขีดความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมส่งผลให้องค์กรต้องปรับโครงสร้างการดำเนินงาน และรูปแบบการบริหารให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนของสภาพแวดล้อม การแข่งขันและกลยุทธ์ โดยองค์กรในอนาคตจะให้ความสำคัญกับความหลากหลาย การเรียนรู้ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการบริหารองค์กรในปัจจุบัน

กระบวนการบริหารจัดการ

กระบวนการบริหารจัดการ เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานการจัดการ ในการปฏิบัติงานต้องคำนึงความรู้ที่ต้องการใช้ในการปฏิบัติงานนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมาย ดังนี้

วิจารณ์ พานิช (ออนไลน์, 2555) กล่าวว่า กระบวนการการบริหารจัดการ ต้องพัฒนา ความรู้ความเชี่ยวชาญให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และสถานการณ์ ที่มีผลกระทบซึ่งการบริหารจะต้องมีการวางแผนการปฏิบัติงานทุกระยะ ต้องมีการปรับเปลี่ยน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มีการกำหนดผลสัมฤทธิ์ของงานที่เป็นความจริง ดังนั้นต้องมีการพัฒนา ความรู้เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ มีแนวการดำเนินการพัฒนา ดังนี้

1. ต้องสร้างระบบให้สามารถรับรู้อาสาได้อย่างกว้างขวาง
2. ต้องสามารถปรับประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป
3. ต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยน ทัศนคติ เพื่อให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีคุณธรรม
4. ต้องมีการสร้างความมีส่วนร่วมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อนำมา พัฒนาใช้ในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

สมยศ นาวิการ (2545 : 65-69) กล่าวว่า กระบวนการบริหารสามารถจำแนก และจัดลำดับ หน้าที่ในการบริหารได้ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organizing)
3. การบริหารบุคคล (Staffing)
4. การสั่งการ (Directing)
5. การควบคุม (Controlling)

การวางแผน (Planning)

พะยอม วงศ์สารศรี (2545 : 95, 102) กล่าวว่า การวางแผน หมายถึง การรวบรวมกิจกรรม ต่าง ๆ เพื่อที่จะใช้ในการปฏิบัติงานในอนาคต อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงเป็นกระบวนการที่กำหนดที่จะดำเนินการล่วงหน้าโดยตัดสินใจว่า จะทำ อะไร อย่างไร ใครเป็นผู้กระทำและทำด้วยวิธีใดและในการวางแผนนั้นมีวิธีการตามหลักการบริหาร ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives)
2. การแสวงหาโอกาสในการดำเนินงาน (Search of Opportunities)

3. การกำหนดแนวปฏิบัติ (Formulating)
4. การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Setting)
5. การติดตามและประเมินผล (Follow Up of Plan)

นิพนธ์ กิณาวงศ์ (2546 : 9-76) กล่าวว่า การวางแผนมีความเกี่ยวข้องกับการคาดการณ์ เหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตและตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด โดยผ่านกระบวนการคิดก่อนทำ หรือการวางแผน คือ ความพยายามที่เป็นระบบ (Systematic Attempt) เพื่อตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับอนาคต เพื่อให้บรรลุที่ปรารถนา นอกจากนี้ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนไว้ว่าไม่มีองค์การใดที่ประสบความสำเร็จได้ โดยปราศจากการวางแผน ดังนั้นการวางแผนจึงเป็นภารกิจแรกที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานโดยพิจารณาความสำคัญได้ ดังนี้

1. เป็นการลดความไม่แน่นอนและปัญหาความยุ่งยากซับซ้อนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
2. ทำให้เกิดการยอมรับแนวคิดใหม่ ๆ เข้ามาในองค์การ
3. ทำให้การดำเนินการขององค์การบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ
4. เป็นการลดความสูญเปล่าของหน่วยงานที่ซ้ำซ้อน เพราะการวางแผนจะทำให้มองเห็น

ภาพแบบองค์รวม

5. ทำให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินงาน

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2547 : 170-178) กล่าวว่า การวางแผนเป็นกระบวนการตัดสินใจ กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานและในกระบวนการ โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ หรือ เป้าหมาย
2. การวิเคราะห์สถานการณ์
3. การพิจารณาและกำหนดสมมุติฐาน
4. การกำหนดทางเลือก
5. การประเมินทางเลือก
6. การเลือกทางเลือก
7. การลงมือปฏิบัติและสร้างแผนสนับสนุน
8. การจัดทำแผนแบบตัวเลขโดยใช้งบประมาณ

การจัดองค์การ (Organizing)

ธงชัย สันติวงษ์ (2546 : 395) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงองค์การ เกิดขึ้นจากการที่องค์กร มีการปรับตัวให้เข้ากับเงื่อนไขของสภาพแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเทคโนโลยี ข่าวสาร ข้อมูล สารสนเทศที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยีด้านข่าวสาร ข้อมูลที่รวดเร็วและมีเครือข่าย กว้างครอบคลุมทั่วโลก

ด้วยประสิทธิภาพสูงสุด จากแนวคิดนี้จะมองว่าองค์กรในลักษณะของระบบเปิดที่ต้องการพลวัต โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมภายนอก

ไพพรรณ ศุภรัตน์ชัย (2547 : 55) กล่าวว่า การจัดคนเข้าทำงาน หมายถึง การจัดบุคคล ปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงาน เพื่อให้ปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หน้าที่ การจัดคนเข้าทำงานนับว่าเป็นหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการทำงานในอนาคต เพราะ การจัดบุคคลเป็นการกำหนดให้บุคคลได้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือในหน่วยงานให้สำเร็จตาม วัตถุประสงค์ที่วางไว้ และผลการดำเนินงานจะเป็นไปในรูปใดขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ ของคนงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานต่าง ๆ และการสั่งการจะเป็นไปได้ราบรื่นเพียงใดขึ้นอยู่กับ ลักษณะคุณภาพของคนงานที่มีอยู่เช่นเดียวกัน ดังนั้นการมุ่งความสนใจให้มีความพร้อมเพียง ในด้านกำลังคนจึงเท่ากับเป็นการประกันให้องค์กรมีทางบรรลุสำเร็จตามเป้าหมายได้ส่วนหนึ่ง การมีคนที่คอยช่วยเหลือให้องค์กรมีทางได้ประโยชน์จากการช่วยคิดริเริ่ม การร่วมมือ และการได้ ประสิทธิภาพในงานที่ปฏิบัติ

การบริหารบุคคล (Staffing)

ทองใบ สุธาชัย (2548 : 152-153) กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง กระบวนการ ที่ผู้บริหารใช้ศิลปะและกลยุทธ์ การดำเนินการสรรหา คัดเลือกและบรรจุบุคคลที่มีคุณสมบัติ เหมาะสมให้ปฏิบัติงานในองค์กรพร้อมทั้งสนใจการพัฒนาข้าราชการรักษาให้สมาชิกที่ปฏิบัติงาน ในองค์กรเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีในการทำงาน และยังรวม ไปถึงการแสวงหาวิธีการที่ทำให้สมาชิกในองค์กรที่ต้องพ้นจากการทำงานด้วยเหตุทุพพลภาพ เกษียณอายุ หรือเหตุอื่นใดในงานให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ไว้ประกอบด้วย การวิเคราะห์งาน การวางแผน ทรัพยากรมนุษย์ การสรรหาบุคคล การคัดเลือก การบรรจุและปฐมนิเทศ การพิจารณาค่าตอบแทน การประเมินผลการปฏิบัติงาน การเปลี่ยนแปลงตำแหน่ง การธำรงรักษาทรัพยากรมนุษย์

หน้าที่การจัดคนเข้าทำงาน ได้แก่ การคัดเลือก ละบรรจุเข้าทำงาน และธำรงรักษาให้มี คนงานที่มีประสิทธิภาพ ในตำแหน่งงานต่าง ๆ จะถูกระบุและกำหนดไว้ให้เห็นถึงขอบเขต ความ ยากง่ายของงานในแต่ละตำแหน่ง และการคาดหวังให้งานทุกอย่างขององค์กรบรรลุผลสำเร็จได้ นั้นย่อมต้องการคนงานที่มีความรู้ความสามารถพร้อมความจำเป็นสุดแล้วแต่ความยากง่ายของงาน แต่ละประเภทผู้บริหารย่อมต้องจัดการตามหน้าที่ประการนี้ ด้วยการจัดทำ การวางแผนกำลังคน สำหรับตำแหน่งต่าง ๆ ประเมินกำลังคนที่มีอยู่แล้ว และดำเนินการคัดเลือกหาบุคคลที่มี ความสามารถและเหมาะสมรวมถึงการแนะนำคนให้เข้าใจถึงสิ่งต่าง ๆ ก่อนการทำงานการฝึกอบรม และพัฒนาคนงาน เพื่อให้สามารถทำงานดีขึ้น (Nickels, McHugh and McHugh. 2005 : 334-335)

การสั่งการ (Directing)

นภาพร ชันชนภา (2546 : 184) กล่าวว่า การสั่งการ หมายถึง การอำนวยความสะดวกหรือความพยายามของผู้บริหารในการใช้อำนาจหน้าที่ของตน กระตุ้น จูงใจที่จะให้ผู้ใต้บังคับบัญชาการกระทำต่าง ๆ ในองค์กร เพื่อให้เป็นไปในทางที่จะส่งเสริมให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

จุฑา เทียนไทย (2546 : 140-141) กล่าวว่า การสั่งการเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่มีความสามารถ รู้จักหลักวิธีในการชี้แนะ และควบคุมบังคับบัญชา นอกจากนี้ผู้บริหารต้องรู้จักที่จะปรับตนเองและองค์การของตนให้เข้ากับสภาพการณ์ที่อยู่รอบตัว และที่สำคัญผู้บริหารต้องมีทักษะด้านการติดต่อสื่อสารได้เป็นอย่างดี มีความสามารถที่จะพัฒนาสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนข่าวสาร มีความริเริ่มในการแก้ปัญหา และพร้อมที่จะเรียนรู้ทั้งความรู้และทักษะใหม่ ๆ เพื่อพร้อมที่จะปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเป็นไปตามที่ต้องการมากที่สุด หน้าที่หลายด้านที่จะต้องปฏิบัติในการสั่งการคือ ผู้บริหารทุกคนจะต้องรู้จักการทำการมอบหมายงานได้ถูกต้องเข้าใจถึงหลักและวิธีการจูงใจคน และสามารถกระตุ้นให้ทุกคนมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ต้องสามารถประสานงานการทุ่มเทจากคนงานทุกฝ่ายให้สอดคล้องและเข้ากันได้เป็นอย่างดี รวมถึงศิลปะในการกระตุ้นส่งเสริมให้ฝ่ายต่าง ๆ มีความคิดริเริ่มและอุทิศกำลังกาย กำลังความคิดให้เป็นประโยชน์ต่องานขององค์กร และการรู้จักวิธีการขจัดข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ได้ด้วย

ผู้บริหารทุกคนจะต้องกระทำตนเป็นผู้นำ (Leadership) ที่เหมาะสมและต้องเข้าใจถึงเรื่องราวที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล (Human Behavior) เป็นอย่างมากกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ต้องมีความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations Skills) และมีความรู้ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Sciences) ด้วยจึงถือว่าเป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญไม่แพ้ความรู้ทางด้านเทคนิคอื่น ๆ เหตุผลก็เพราะว่าตลอดกระบวนการของการบริหารผู้บริหารจำต้องเกี่ยวข้องกับคนอยู่เสมอ (วิรัช สงวนวงษ์วาน, 2546 : 205)

การควบคุม (Controlling)

ดีสเลอร์ (Dessler, 2004 : 366) กล่าวว่า การควบคุม เป็นการกระทำเพื่อให้มั่นใจว่าแผนงานที่วางไว้ มีการดำเนินการอย่างถูกต้องใช้ได้ผลทางการปฏิบัติ และถ้าจำเป็นก็ต้องการมีการปรับปรุงทบทวนแผนงานนั้นเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2547 : 253) กล่าวว่า การควบคุม หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการตรวจตรา เพื่อตรวจตราแผนงานและกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ว่ามีการปฏิบัติงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือเป็นไปตามมาตรฐานที่ระบุไว้หรือไม่ อย่างไร หากมีการคลาดเคลื่อนจึงดำเนินการปรับเปลี่ยนแก้ไข เพื่อให้เป้าหมายเป็นไปในทิศทางที่มุ่งสู่ภารกิจหลักขององค์กรที่ตั้งไว้

วันชัย มีชาติ (2549 : 293) กล่าวว่า การควบคุม ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญคือ การควบคุม เป็นกระบวนการ เป็นการเปรียบเทียบผลการทำงานกับมาตรฐานที่องค์การตั้งไว้ และการควบคุม มีเป้าหมาย เพื่อให้การทำงานขององค์การบรรลุตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ขององค์การ การควบคุมที่จะแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมหรือสิ่งที่เบี่ยงเบนในองค์การ นอกจากนี้ การควบคุมยังมี กระบวนการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดมาตรฐานในการดำเนินการ
2. การวัดผลการดำเนินงานขององค์การและผู้ปฏิบัติงานในองค์การ
3. การเปรียบเทียบผลงานกับมาตรฐาน
4. การแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานขององค์การ

เชอร์เมอร์ฮอร์น ฮันท์ และออสบอร์น (Schermerhorn and etal. 2003 : 10-11) แผนงาน ที่วางไว้จะช่วยให้ผู้บริหารมีแนวทางของการใช้กำลังคน และทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และตรงตามเวลา ตามแผน ซึ่งคาดการณ์ไว้แล้วเท่านั้น ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการให้เกิดความมั่นใจ ได้ว่าการเสียหายจะไม่เกิดขึ้นกับผู้บริหารทุกคนจึงจำต้องติดตาม ควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้ทราบว่าได้ทำงานที่ทำไปเป็นไปตามที่ได้วางไว้หรือไม่และต้องทำการแก้ไขสิ่งใดบ้าง การที่ องค์การประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องมีผู้บริหารที่มีคุณภาพ และสามารถพิจารณา องค์ประกอบของงาน เพื่อให้ลูกน้องหรือการสร้างความพอใจในการทำงานให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารจัดการ คือ หลักการบริหารงานในสถานศึกษาผู้บริหาร สถานศึกษาต้องมีความสามารถในเรื่องของกระบวนการบริหารในงานองค์กร ประกอบด้วย การวางแผน กำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กร การกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และ การมอบหมาย การควบคุมงาน การประสานงาน การประเมินผลการดำเนินงาน การรายงานผล การดำเนินงาน การวางแผนปรับปรุงและพัฒนางาน โครงสร้างที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติให้บรรลุ เป้าหมาย เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ได้อย่างรวดเร็ว และเหมาะสมกับสถานการณ์

การบริหารโรงเรียนเอกชนประเภทการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงาน คณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน

พระราชบัญญัติการศึกษาเอกชนและกฎหมายเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชน

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน. 2551 : 31-33) มาตรา 8 กล่าวว่า ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการสภาการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนสมาคมเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชน สองคน กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ได้รับคัดเลือกจากผู้รับใบอนุญาต ผู้อำนวยการผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ฝ่ายละหนึ่งคน กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิสี่คน ในจำนวนนั้นจะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาพิเศษสำหรับคนพิการหนึ่งคน ให้เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเป็นกรรมการและเลขานุการ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการตาม (3) (4) และ (5) ให้เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการที่รัฐมนตรีกำหนด

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในมาตรา 13 มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. เสนอนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาเอกชน การพัฒนาและสนับสนุน โรงเรียน ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
2. กำกับดูแลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
3. กำหนดมาตรฐานและแผนพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเอกชน
4. กำหนดมาตรการช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุน โรงเรียน ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบตาม (1)
5. ออกระเบียบเกี่ยวกับการเก็บรักษาเอกสารหลักฐานของโรงเรียน
6. เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
7. ออกระเบียบเกี่ยวกับการวินิจฉัยการร้องทุกข์และการคุ้มครองการทำงาน
8. ออกระเบียบเกี่ยวกับการยื่นอุทธรณ์ การรับอุทธรณ์ วิธีพิจารณาอุทธรณ์และกำหนดเวลาพิจารณาอุทธรณ์
9. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
10. ปฏิบัติงานอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนการดำเนินงานในมาตรา 14 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นผู้บังคับบัญชา ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้าง และรับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. รับผิดชอบงานธุรการ และสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ
2. เสนอแนะนโยบายยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาเอกชนต่อคณะกรรมการ
3. ส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ การประกันคุณภาพ การวิจัยและพัฒนาเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาเอกชน
4. รับผิดชอบการดำเนินการเกี่ยวกับกองทุน
5. ดำเนินการจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาเอกชนตามมาตรการที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 13 (4)
6. เป็นศูนย์ส่งเสริมสนับสนุนข้อมูล และทะเบียนกลางทางการศึกษาเอกชนตลอดจนติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาเอกชน
7. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

สรุปได้ว่า ในปัจจุบันสถานศึกษาเอกชนได้มีการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาโดยทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมกันในการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้รวมทั้งต้องคำนึงถึงพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชนที่จะประกาศใช้ตามออกมา เพื่อความชัดเจนในการบริหารและการจัดการศึกษาเอกชนอีกส่วนหนึ่ง เพื่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศให้ก้าวทันต่อโลกในยุคปัจจุบัน

โรงเรียนเอกชนกับการปฏิรูปการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวว่า สาธารณในการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรสถานศึกษา การปฏิรูปการเรียนรู้การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปกระบวนการบริหารจัดการ การประกันคุณภาพการศึกษา เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาจะก้าวไปสู่ความสำเร็จจะต้องมีการบริหาร โดยการกระจายอำนาจทั้งด้านวิชาการ การบริหารบุคคล การบริหารงบประมาณและการบริหารทั่วไป มีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Result-Based Management) และการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) พ.ศ. 2545 ส่วนที่ 3 มาตรา 43 ได้แก่ การบริหารและจัดการศึกษาเอกชนให้มีความเป็นอิสระโดยมีการกำกับ ติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับการศึกษาของรัฐส่งผลให้โรงเรียนเอกชนจำเป็นต้องปฏิรูปการจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการ

เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์อันเป็นประมุข (“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ,” 2545 : 16)

แนวทางการปฏิรูปการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 2) ดังต่อไปนี้

1. การปฏิรูประบบการศึกษาให้สอดคล้องซึ่งกันและกันทั้งระบบซึ่งประกอบด้วย การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นและให้ความสำคัญแก่หลักสูตร ผู้เรียน เนื้อหาสาระ วิธีการเรียนการสอน แหล่งการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน
3. การปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งของหน่วยงานรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน โดยเน้นหลักการกระจายอำนาจ
4. การปฏิรูปครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยถือว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูงเน้นที่มาตรฐานคุณภาพ จรรยาบรรณของวิชาชีพ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. การปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้เพื่อการจัดการศึกษา จัดสรรทรัพยากรให้ถึงผู้เรียนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมมีระบบบริหารทรัพยากรที่มีความคล่องตัวอย่างมีประสิทธิภาพตรวจสอบได้

สรุปได้ว่า การปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน คือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการและระบบสนับสนุนต่าง ๆ ซึ่งการจัดการศึกษาเอกชนมีความเป็นอิสระโดยมีการกำกับ ติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐาน

โรงเรียนประเภทการศึกษาสงเคราะห์

โครงการสาธารณกุศลไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (2547 : 256-259) ผู้ริเริ่มการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่เป็นแพทย์ในประเทศยุโรป เป็นคนที่มีความเชี่ยวชาญที่มีชื่อเสียง คือ อิทาร์ด (Itard) ในปี พ.ศ. 2318-2381 แพทย์ชาวฝรั่งเศส มีความเชี่ยวชาญทางโรคหู และการให้การศึกษาแก่นักเรียนหูหนวกเป็นคนแรกที่พยายามสอนเด็กชายวิกเตอร์ (Victor) อายุ 12 ปี ที่อาศัยอยู่ในป่าประเทศฝรั่งเศส แต่ไม่สามารถช่วยให้วิกเตอร์หายพิการได้ เพียงแต่ช่วยให้วิกเตอร์มีพฤติกรรมที่เป็นมนุษย์มากขึ้น โดยใช้กระบวนการสอนและเป็นผู้คิดค้นวิธีปรับพฤติกรรมสร้างระบบการศึกษาแบบการสอนพูดให้กับเด็กหูหนวก

ในประเทศสหรัฐ ฯ ผู้ที่มีความสนใจในการให้การศึกษาแก่เด็กพิการ คือ ฮาว (Howe) ในปี พ.ศ 2344-2419 เป็นผู้ก่อตั้ง โรงเรียนสอนคนตาบอดเปอร์กินส์ (Perkins) รัฐแมสซาชูเซต

และเป็นครูสอนเด็กพิการซ้ำซ้อน คือ หูหนวก และตาบอด ซึ่งประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากในการสอน

การจัดการศึกษาพิเศษได้มีมาเป็นเวลานานแต่มิได้บังคับให้เด็กไทยทุกคนต้องเข้าเรียน จนกระทั่งได้มีการเปลี่ยนมาใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาปี พ.ศ. 2523 ซึ่งกำหนดให้เด็กทุกคนเข้ารับการศึกษากำหนดให้ผู้ปกครองที่ไม่ต้องการให้เด็กพิการเข้าเรียนต้องยื่นคำร้องขอยกเว้นจึงจะได้รับยกเว้น ทั้งนี้เพราะกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้จัดการสอนเยาวชนผู้พิการ และพบว่าเยาวชนผู้พิการสามารถเรียนได้ไม่ว่าจะเป็นเด็กพิการประเภทใด

การศึกษาพิเศษของประเทศไทย นางสาวเจนีฟ คอลฟิลด์ (Geneviev Caulifield) ในปี พ.ศ. 2431-2515 มาอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครได้ร่วมกับเพื่อนคนไทย และชาวอเมริกันนำคนไทยตาบอดคนหนึ่งมาเลี้ยง อบรมสั่งสอน ให้ฝึกหัดอ่าน และเขียนอักษรเบรลล์ และได้มีการจัดตั้งเป็นโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพพร้อม ๆ กับจัดตั้งมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ปี พ.ศ. 2482 ฉะนั้นการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทยเริ่มดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ.2482

การศึกษาสำหรับเยาวชนผู้พิการตาบอดได้มีความเจริญก้าวหน้ามาจนถึงปัจจุบันมีโรงเรียนพิเศษอีกหลายแห่ง และได้จัดให้เยาวชนผู้พิการตาบอดเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติในระดับชั้นมัธยมศึกษา ในปี พ.ศ. 2520 กองการศึกษาพิเศษได้รับอนุมัติงบประมาณให้ดำเนินการขยายโอกาสให้เด็กตาบอดเรียนร่วมใน โรงเรียนปกติระดับประถมศึกษา ในสังกัดกองการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครตามที่กำหนดไว้ในแผนการพัฒนาศึกษาาระยะที่ 5 และ 6 ระหว่างปีพ.ศ. 2525-2534

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาประเภทการศึกษาสงเคราะห์ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือ เกื้อกูล หรืออุดหนุนช่วยเหลือ ด้านการศึกษาอื่นนอกจากการศึกษาสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่น หรือบุคคลอื่น ผู้กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ ด้วยทุนและปัจจัยต่าง ๆ

สภาพและปัญหาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีน เพื่อความต้องการของชาวจีนที่อยู่เมืองไทย เนื่องจากชาวจีนส่วนหนึ่งได้เดินทางลงมาเมืองไทย เมื่อมีคนจีนอยู่ในประเทศไทยทุกจังหวัดจึงได้ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีน ปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ การติดต่อสื่อสารระหว่างประชาคมโลกปัจจุบันเป็นไปอย่างกว้างขวาง และรวดเร็ว กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเสนอ นโยบายการสอนภาษาต่างประเทศต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วอนุมัติตามที่

กระทรวงเสนอเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2538 มีหลักการสำคัญประการหนึ่ง คือ รัฐบาลจะสนับสนุนให้มีการเรียนสอนภาษาต่างประเทศอย่างกว้างขวางและมีคุณภาพ ภาษาจีนเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกันทั่วโลก โดยเฉพาะการติดต่อค้าขายในกลุ่มประเทศเอเชีย กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการการเรียนการสอนภาษาจีน คือสามารถใช้ภาษาในการเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรม และสามารถสื่อความ โดยใช้ภาษาอย่างถูกต้องตามหลักภาษาเหมาะสมกับสถานการณ์

รณพล มาสันติสุข (ออนไลน์, 2553) ได้กล่าวถึงการศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยว่าเกิดขึ้นพร้อมกับการอพยพผู้แผ่นดินไทยของชาวจีน การเรียนการสอนภาษาจีนในยุคแรกเกิดจากความต้องการที่จะให้บุตรหลานสืบทอดภาษาและวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ โดยการจ้างครูมาสอนตามบ้าน การสอนภาษาจีนตามศาลเจ้า หรือการส่งบุตรหลานไปเรียนต่อที่ประเทศจีน เวลาผ่านไปสถานการณ์การเมืองของประเทศไทยและประเทศจีนเปลี่ยนไป ยังมีผลต่อวิวัฒนาการการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ซึ่งมีช่วงที่รุ่งโรจน์และมีช่วงที่อับเฉา โดยเฉพาะในช่วงที่ประเทศจีนปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยได้ถูกบีบและติดตามอย่างใกล้ชิด เมื่อปี ค.ศ. 1975 ประเทศไทยและประเทศจีนได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันขึ้น การเรียนการสอนภาษาจีนจึงได้เบ่งบานสะพรั่งเต็มที่เมื่อ ปี ค.ศ. 1992 เนื่องจากการเรียนการสอนภาษาจีนได้รับอนุญาตให้ดำเนินการได้อย่างเสรีเหมือนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ และเมื่อบทบาทของจีนในสังคมโลกทวีความสำคัญยิ่งขึ้นเป็นลำดับก็ทำให้รัฐบาลไทยหันมาส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างจริงจัง

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน (ออนไลน์, 2553) ได้กล่าวว่า ในปัจจุบันภาษาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ดังนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความต้องการของสังคมในปัจจุบันได้นั้นต้องได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนระดับรากหญ้า สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนหรือ ฮั่นเปี้ยน ร่วมกันดำเนินการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน และแบบเรียนภาษาจีนที่เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนภาษาจีน พร้อมทั้งการสรรหา คัดเลือกบุคลากรครูจีนที่มาสอนในโรงเรียนเอกชน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้บริหารดูงานด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และส่งครูไทยอบรมเทคนิคการสอนภาษาจีน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรครูมีความรู้นำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในสังคมที่มีความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศในการรักษาและส่งเสริมผลประโยชน์ของประเทศจีน ดังที่กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งไว้ว่า “แผนยุทธศาสตร์และส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน พ.ศ. 2549-2553”

สรุปได้ว่า สภาพและปัญหาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในปัจจุบันต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนยุทธศาสตร์ซึ่งโรงเรียนได้วางแนวทางเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาครู ให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับภาษาจีนเพิ่มมากขึ้น จากจำนวนประชากรโลก การติดต่อการค้า และการท่องเที่ยว ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้ทางภาษาในปัจจุบัน

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการเรียนรู้จะเป็นกิจกรรมของผู้เรียน ในขณะที่การสอนจะเป็นกิจกรรมของผู้สอน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนซึ่งจะต้องให้ความร่วมมือและรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนอย่างจริงจัง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามที่ได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ จากการศึกษาพบว่ามีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายของการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 8) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้และประสบการณ์ตามความมุ่งหมายของการสอน มีหลายวิธีหลายรูปแบบ ซึ่งควรเหมาะสมกับลักษณะความต้องการ ความสนใจ ความพึงพอใจ ตลอดจน เนื้อหาวิชาและประสบการณ์ของผู้เรียน

ทิสนา แคมมณี (2551 : 4) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง เป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติต่าง ๆ โดยมีการเตรียมการวางแผนตามหลักวิชา มีขั้นตอน หรือกระบวนการสอนที่เป็นแบบแผนชัดเจน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

นิภา แยมวจิ (ออนไลน์, 2551) กล่าวว่า การเรียนการสอนเป็นการแสวงหาความรู้ ผู้สอนควรนำของจริงที่เห็นได้ในชีวิตประจำวัน สามารถออกแบบการทดลองและปฏิบัติจริง โดยให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็น

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกระบวนการ และวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

เนื่องจากในภาวะปัจจุบันเป็นยุคของโลกาภิวัตน์ การเรียนรู้ภาษาของประเทศอื่นย่อมมีความสำคัญในการติดต่อสื่อสาร และภาษายังสามารถใช้เข้าสู่สังคมและวัฒนธรรม ได้อย่างถูกต้อง

และเหมาะสมกับสังคมวัฒนธรรมตามสถานการณ์ได้ในทุกทักษะของภาษา ดังนั้นการเรียนการสอนในระดับเริ่มเรียนรู้ภาษาควรต้องเน้นการมีส่วนร่วมทางภาษาให้มาก เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามที่ได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (ออนไลน์. 2555 ข.) กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรม โครงการ ด้านการศึกษา ตามแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีความสำคัญ ต่อการดำเนินงานด้านการศึกษาเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ การดำเนินการเพื่อให้เกิด การบูรณาการด้านการศึกษา การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การบรรลุเป้าหมาย การจัดการศึกษา ในระดับประถมศึกษา การส่งเสริมการ พัฒนา และการเสริมสร้างความตระหนักในการจัดการศึกษา และกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมมิตรภาพและความร่วมมือระหว่างกัน ซึ่งประกอบด้วย การแลกเปลี่ยน ทางวัฒนธรรมระหว่างสมาชิกอาเซียน โดยผ่านระบบการศึกษาเพื่อสร้างเสริม ความสำเร็จและ ความเข้าใจอันดีในประเทศสมาชิกที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน การสอนคำนิยามร่วมและมรดก ทางวัฒนธรรมอาเซียน ในหลักสูตรโรงเรียน รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพและอุปกรณ์การเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนภาษาอาเซียนและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางภาษา สนับสนุนภาษาอาเซียน ให้เป็นวิชาเลือกในการเรียนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนและการนำ ICT มาใช้ในการส่งเสริมการ จัดการศึกษา

พัชนี ตั้งยีนง และสุริย์ ชุณหะรุ่งเรืองเดช (ออนไลน์. 2553) กล่าวว่า รัฐบาลมีนโยบาย ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนทุกระบบและทุกระดับอย่างเห็นได้ชัด ผู้บริหารงานการเรียนการสอน ในระดับรากหญ้าที่ดีควรหาวิธีการส่งเสริมงานทรัพยากรอะไรที่นำมาใช้ได้หน่วยงานภาครัฐ จะสนับสนุนทุนการศึกษาต่อการอบรม คุณานมากเป็นพิเศษ และมหาวิทยาลัยของรัฐได้รับความช่วยเหลือมากกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน สำหรับความช่วยเหลือจากภาคเอกชนเหลือน้อยมาก อาจารย์และผู้บริหารหลักสูตรภาษาจีนได้เสนอในเรื่องมาตรฐานหลักสูตร ปัญหาบุคลากรในการเรียน การสอน มาตรฐานความรู้ภาษาจีน ตำราและสื่อการสอน ปัญหาการใช้ตัวอักษรจีน ปัญหาการผลิต ครู-อาจารย์

ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2551 ก : 37) กล่าวว่า ยุทธศาสตร์การเรียนการสอนภาษาจีน ฯ ของกระทรวงศึกษาธิการได้คิดค้น ตัวชี้วัดและแนวทาง ประเมินผลสำเร็จ ดังตารางที่ 1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 1 ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน

ตัวชี้วัด	แนวทางติดตามประเมินผลสำเร็จ
1. นักเรียน/นักศึกษาตามสัดส่วนที่กำหนดเรียนภาษาจีนผ่านเกณฑ์มาตรฐาน	1. นิเทศ กำกับติดตาม และรายงานประจำปี ทุกด้านและทุกหน่วยงาน
2. ครูสอนภาษาจีนตามสัดส่วนที่กำหนดได้รับการพัฒนาให้มีระดับความสามารถทางภาษาจีนสูงขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐาน	2. ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายปี
3. สถานศึกษาตามสัดส่วนที่กำหนดมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามเกณฑ์สูงขึ้น	3. ประเมินผลการดำเนินงานแต่ละปีงบประมาณ
4. ประชากรตามสัดส่วนที่กำหนดมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนมากขึ้น	4. ประเมินผลการพัฒนาครู และสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด
5. จำนวนสื่อการเรียนรู้ที่จัดสรรให้แก่สถานศึกษา ครู และผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	5. ประเมินผลในภาพรวมเมื่อดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ 2553

อู๋ยววรรณ เกลิมชัย (ออนไลน์, 2553) กล่าวว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักความสำคัญและความจำเป็น ได้กำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในสังคม เศรษฐกิจ ความรู้ รองรับการดำเนินงาน ตามแผนมีเป้าหมายให้ประชาชนไทย มีความรู้ภาษาจีน สามารถสื่อสาร แสวงหาความรู้ และใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพได้ มีสถานศึกษาเปิดสอนภาษาจีนมากขึ้นทุกระดับ และในปี 2555 สถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานทุกแห่งจะเปิดโปรแกรมสอนภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน มีดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ผนึกสร้างพันธมิตรและส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการส่งเสริมการเรียนรู้อาเซียน โดยจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระยะเร่งด่วน และระยะปานกลาง เพื่อส่งเสริมภาษาจีนอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ นักเรียน นักศึกษา และผู้อยู่ในวัยแรงงาน สามารถใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารได้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 จัดทำมาตรฐานหลักสูตรและทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในแต่ละระดับประเภทของการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาแต่ละประเภทแต่ละระดับ ปรับใช้ให้สอดคล้องกับ

ความต้องการ ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับอุดมศึกษา รวมทั้งกำหนดนโยบายเรื่อง การใช้อักษรจีน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาสื่อสารการเรียนรู้การสอนภาษาจีนในประเทศไทย ให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการของจีน จัดทำ หนังสือเรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรไทย และจัดหาสื่อการเรียนรู้ภาษาจีนที่มีคุณภาพ และ สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรในระยะเริ่มแรกในระยะต่อมาส่งเสริม และสนับสนุนให้ สำนักพิมพ์ในประเทศไทยผลิตหนังสือเรียน และสื่อความรู้เองหรือผลิตหนังสือร่วมกับสำนักพิมพ์ ในสาธารณรัฐประชาชนจีน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 วางระบบพัฒนาครูสอนภาษาจีนในระยะสั้นและระยะยาวให้ได้มาตรฐาน การสำรวจสภาพปัจจุบัน และข้อมูลเกี่ยวกับครูความต้องการของครูที่ต้องการพัฒนาในระดับต่าง ๆ และจัดทำฐานข้อมูล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน พร้อมกำหนด มาตรฐานครู โดยเทียบเคียงและปรับใช้ระบบการอบรมและการทดสอบมาตรฐานการสอน (เจียวซือจื่อ เกอเจิ้งซู) ซึ่งเป็นมาตรฐานครูสอนภาษาจีนของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยใช้ HSK (Hanyu Shuiping Kaoshi)

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมความร่วมมือและสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ภาษาจีนในประเทศไทย โดยการทำแมปปิ้ง (Mapping) โรงเรียนที่สอนภาษาจีนในประเทศไทย เพื่อกำหนดพื้นที่ที่ควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมเป็นกรณีพิเศษ สร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง ระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษาในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อช่วยเหลือและพึ่งพากันและกันในเรื่องครูผู้สอน หลักสูตร สื่อการเรียนรู้ การประเมินผล ฯลฯ และร่วมมือกับสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย เพื่อความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนิน โครงการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนตอบสนองยุทธศาสตร์ ส่งเสริมการสอน คือ พัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้การสอน ประเทศไทยมีสื่อการสอนที่จัดทำโดยกรมวิชาการ เป็นสื่อ ที่จัดทำตามสภาพแวดล้อม คือ เป็นอักษรเต็มตัว ในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนอักษรให้ง่ายลงเป็น อักษรตัวย่อ นำภาษาพินอิน (คำอ่านด้วยอักษรภาษาอังกฤษ) ทำให้การเรียนรู้เข้าใจง่ายขึ้น

หลักสูตรภาษาจีนในปัจจุบันใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศ ลักษณะภาษาจีนจะแตกต่าง จากภาษาอื่น คือ เป็นภาษาภาพ ต้องใช้ความจำมากในการจำคำต่าง ๆ ไม่มีตัวสะกดให้สามารถอ่าน หรือเดาได้ เพื่อแก้ปัญหาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอร่างหลักสูตร 3 ระดับ ได้แก่ ระดับพื้นฐาน/กลาง/กลาง-สูง ตามมาตรฐานหลักสูตรภาษาต่างประเทศร่วมมือกับฮันบัน (Hanban) ปัจจุบันหนังสือเรียนจัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ระดับ ป.1 ม.1 และ ม.4 ซึ่งเหมาะสำหรับผู้เริ่มเรียน มหาวิทยาลัยครุชูนานจัดทำหนังสือสำหรับ ม.1-ม.6 ขณะนี้จัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ระดับ ม.1-ม.3 อยู่ระหว่างการพิมพ์

2. สร้างความพร้อมและความเข้มแข็งให้แก่สถานศึกษา เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็ง และสร้างเครือข่ายช่วยเหลือกันระหว่างกลุ่มโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดตั้งศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้นในโรงเรียนที่มีความพร้อมตามภาคต่าง ๆ และได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเข้มข้น และเป็นพี่เลี้ยงให้แก่โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีน รวมทั้งสนับสนุนเขตพื้นที่การศึกษาที่มีโรงเรียนเปิดสอนภาษาจีนจำนวนมากจัดกิจกรรมส่งเสริมและช่วยเหลือโรงเรียนในเขตของตน

3. พัฒนาฐานข้อมูล เพื่อให้มีฐานข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนสถานศึกษา ผู้เรียน ครูผู้สอน สภาพและหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละ โรงเรียน เพื่อให้สามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้ตรงตามเป้าหมาย โรงเรียนที่เป็นศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อเตรียมการจัดตั้งเป็นห้องเรียนขงจื้อ

4. พัฒนาบุคลากร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อความต้องการของสภาพปัจจุบันจึงได้เร่งพัฒนาครูไทยที่สอนภาษาจีน และความสำคัญกับการสร้างวิสัยทัศน์ในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับผู้บริหาร จัดอบรมครูไทยที่สอนภาษาจีนและจัดรายการศึกษาคูงานด้านการจัดการการเรียนการสอนสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูสอนภาษาจีนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร่วมมือกับสาธารณรัฐประชาชนจีนจัดหาครูอาสาสมัครจีนมาสอนในประเทศไทยได้พัฒนาการเรียนการสอน คือ

1. จัดอบรมครูแกนนำ/ครูประจำศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และมีศักยภาพในการให้ความช่วยเหลือโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนภายในเครือข่าย

2. จัดอบรมเทคนิคการสอนและการใช้สื่อให้แก่ครูอาสาสมัคร

3. พัฒนาสื่อ เพื่อให้ผู้เรียนและครู ได้มีโอกาสฝึกฝนภาษาจีนมากยิ่งขึ้น

4. พัฒนาเกณฑ์เพื่อประเมินศักยภาพและมาตรฐานครูสอนภาษาจีน

5. จัดทำโครงการโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องระหว่างโรงเรียนในประเทศไทยและประเทศจีน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน

6. เตรียมทำวิจัยค้นหาวิธีการเรียนการสอนภาษาจีนที่ประสบผลดี (Best Practice)

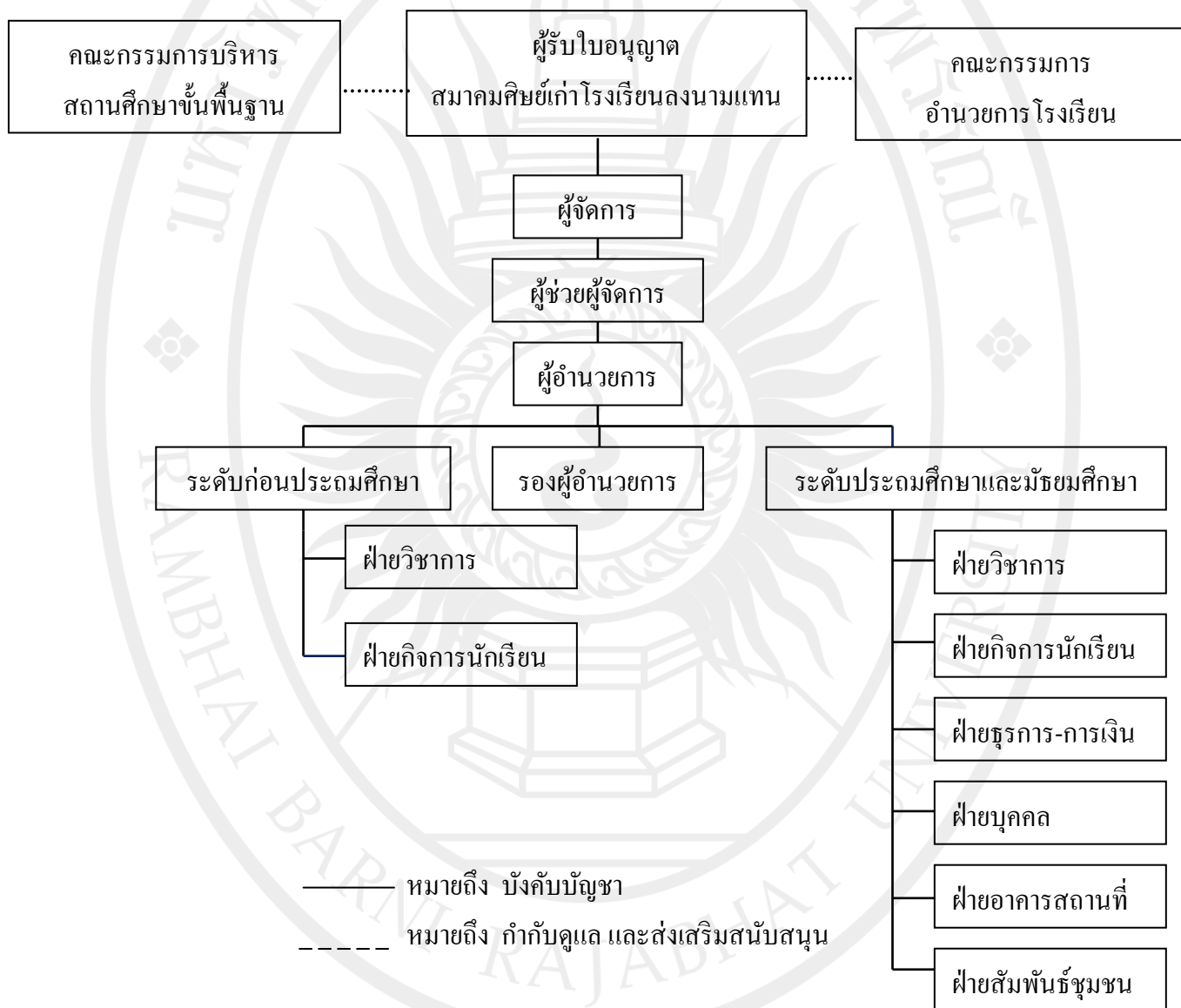
สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนและแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยเป็นการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การเตรียมการสอนของครู โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ มีการดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอน มีกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนมีวิธีสอนและกลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมกับวิชาและนักเรียน

โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในประเทศไทย

โรงเรียนจีนที่อยู่ในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ภายใต้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือโรงเรียนเอกชนหรือโรงเรียนราษฎร์ที่สอนภาษาจีน จึงมีสายการบังคับบัญชาต่างจากโรงเรียนที่ให้การศึกษาระดับพื้นฐานของรัฐ ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (ซึ่งมีฐานะเทียบเท่าสำนักงานปลัดกระทรวง) กระทรวงศึกษาธิการและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้ที่เป็นเจ้าของโรงเรียนจีนนั้น โดยส่วนมากเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย เช่น มูลนิธิหรือสมาคม จัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ด้านการบริหารงาน โรงเรียนจะมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนซึ่งเป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากมูลนิธิหรือสมาคมที่เป็นเจ้าของโรงเรียนนั้น ๆ โดยมีผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาตหรือเจ้าของ และยังมีตำแหน่งผู้จัดการ และครูใหญ่ ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ครูใหญ่มี 2 คน คือ ครูใหญ่ไทย และครูใหญ่จีน ซึ่งทั้งสองคนจะทำหน้าที่รับผิดชอบในด้านการเรียนการสอน ปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนใช้พระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2550 การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารต้องปฏิบัติตามกฎหมายใหม่ แต่เนื่องจากกฎหมายเพิ่งประกาศใช้ คณะกรรมการชุดเดิมจึงยังสามารถรักษาการไปได้อีกระยะ โรงเรียนจีนจะมีคณะกรรมการบริหารในรูปแบบของมูลนิธิหรือสมาคมก็ตามแต่คณะกรรมการนิติบุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นนักธุรกิจ ไม่มีความรู้เรื่องการจัดการศึกษา ฉะนั้นการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้นกับบุคคลเหล่านี้ว่าจะให้ความสำคัญและสนับสนุนการสอนหรือมีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาเพียงใด เช่น งบประมาณว่าจ้างครูสอนภาษาจีนการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน และสำนักงานส่งเสริมกิจการชาวจีนโพ้นทะเล เป็นต้น (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชีย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551 ก : 42-43)

โครงสร้างระบบบริหาร โรงเรียนตั้งเองซึ่งเป็นตัวอย่างโรงเรียนหนึ่งของการบริหารโรงเรียนประเภทศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

(โรงเรียนตั้งเอง. 2555 : 3) ได้เสนอโครงสร้างระบบการบริหารโรงเรียนตั้งเองประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้รับใบอนุญาต สมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนลงนามแทน คณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ การบริหาร โรงเรียนเงินจะมีคณะกรรมการบริหารในรูปแบบของมูลนิธิหรือสมาคม ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างระบบการบริหารโรงเรียนตั้งเอง

สรุปได้ว่า โครงสร้างของโรงเรียนประเภทการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในภาคตะวันออก ส่วนใหญ่ประกอบด้วยคณะกรรมการ

บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้รับใบอนุญาต สมาคมศิษย์เก่า โรงเรียนลงนามแทน คณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ การบริหารโรงเรียนจีนจะมีคณะกรรมการบริหารในรูปแบบของมูลนิธิหรือสมาคม เป็นต้น

รณพล มาสันติสุข (ออนไลน์, 2553) กล่าวว่า การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับชั้นประถม-มัธยมศึกษา ดังนี้

1. จำนวนโรงเรียนและนักเรียน การเรียนการสอนภาษาจีนในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา สามารถแบ่งประเภทโรงเรียนออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1.1 โรงเรียนจีน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน “โรงเรียนจีน” เปิดทำการสอนนานกว่า 50 ปี ส่วนโรงเรียนรัฐและเอกชนเพิ่งเปิดการเรียนการสอน

1.2 โรงเรียนรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

1.3 โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เช่นเดียวกับโรงเรียนจีน

2. หลักสูตรการเรียนภาษาจีนในโรงเรียนจีน โรงเรียนรัฐบาล มีการจัดการเรียน การสอน ภาษาจีนในแต่ละระดับชั้นที่มีความสำคัญแตกต่างกัน ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียทางด้านทรัพยากร และการพัฒนาความรู้หรือต่อยอดทางการศึกษา ดังตาราง 2

ตาราง 2 หลักสูตรการเรียนภาษาจีน

ประเภท	โรงเรียนจีน	โรงเรียนรัฐ	โรงเรียนเอกชน
อนุบาล	บังคับ	-	บังคับ
ประถม	บังคับ	-	บังคับ
มัธยมศึกษาตอนต้น	บังคับ	เลือกเสรี/ชุมนุม	บังคับ/เลือกเสรี
มัธยมศึกษาตอนปลาย	บังคับ	แผนการเรียน/เลือกเสรี/ชุมนุม	บังคับ/เลือกเสรี

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนจีนในระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวน ชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์อยู่ระหว่าง 2-16 ชั่วโมง ส่วนมากสอนวันละ 1 ชั่วโมง คิดเป็น 5 ชั่วโมงต่อ สัปดาห์ ความแตกต่างของชั่วโมงเรียนขึ้นอยู่กับทำให้ความสำคัญ และการสนับสนุนของผู้บริหาร โรงเรียน โรงเรียนรัฐเน้นการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา เปิดวิชาภาษาจีนเป็นวิชาเลือกเสรีหรือ

กิจกรรมชุมนุม แต่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนที่มีความพร้อม จะเปิดเป็นแผนการเรียนให้นักเรียนเลือกเรียน โดยส่วนมากเปิดสอน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โรงเรียนเอกชนจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเช่นเดียวกับโรงเรียนจีน แต่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาบางโรงเรียนจัดเป็นวิชาเลือกเสรี ความแตกต่างของการให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน แต่ละระดับชั้นของโรงเรียนต่าง ๆ ก่อให้เกิดปัญหาและความสูญเสียทางทรัพยากร คือ การเรียนขาดความต่อเนื่อง โรงเรียนจีนและโรงเรียนเอกชนให้ความสำคัญในระดับประถมศึกษา ส่วนโรงเรียนรัฐจะเน้นที่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การเรียนขาดหายไปในช่วงกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งนำไปสู่การเสียเวลาต้องเริ่มต้นใหม่ เมื่อเปลี่ยนระดับชั้นหรือเปลี่ยนโรงเรียนนักเรียนไม่สามารถพัฒนาความรู้หรือต่อยอดทางการศึกษาได้

3. แบบเรียนภาษาจีน แบบเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน แบบเรียนที่เหมาะสมต่อวัยการเรียนรู้ทำให้พัฒนาการของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีระบบ และสามารถสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนได้ แบบเรียนที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในโรงเรียนแต่ละประเภท คือ แบบเรียนชุดฮั่นอวี๋เจี๋ยเวิน ซึ่งแต่งและผลิตโดยมหาวิทยาลัยภาษาปักกิ่ง โรงเรียนจึงนำแบบเรียนชุดนี้มาสอน ทั้งระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จากปัจจัยนี้ทำให้นักเรียนไม่ได้เรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ แบบเรียนนี้ยังมีข้อดีอยู่หลายประการ เช่น รูปแบบหนังสือไม่มีสีสันหรือรูปภาพประกอบที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียน มีเนื้อหาแบบเรียนที่ค่อนข้างยาว แต่ละบทใช้เวลาเรียนมากกว่า 5 ชั่วโมง เนื้อหากว่าถึงวัฒนธรรมของคนจีน การที่ครูชาวไทยอธิบายให้นักเรียนเข้าใจต้องมีความรู้ในประเทศจีนอย่างลึกซึ้ง

โรงเรียนจีนมีการเรียนการสอนมานานได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเลหรือเฉียวป๋ัน แจกฟรีแบบเรียนภาษาจีนชุด ภาษาจีน ข้อดี คือ เนื้อหาบทเรียนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมค่อนข้างมาก มีสีสัน และรูปภาพประกอบสวยงาม เหมาะสำหรับผู้เรียนวัยเด็ก ข้อเสีย คือ เป็นแบบเรียนที่แต่งขึ้นเพื่อนักเรียนสหรัฐฯ ไม่มีการสอดแทรกเรื่องของไทย ส่วนเนื้อหาค่อนข้างรวบรัด ไม่มีการอธิบายหรือสื่อความหมายให้นักเรียนเข้าใจ คำศัพท์ใหม่ในบทเรียนอธิบายเป็นตัวอักษร และไม่มีการแปลความหมาย ทำให้นักเรียนไทยยากที่จะศึกษาแบบเรียนชุดนี้ได้ด้วยตนเอง ปัญหาเรื่องแบบเรียนภาษาจีนกระทรวงศึกษาธิการไทยได้เห็นความสำคัญของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจึงร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมภาษาจีนสู่สากลแห่งประเทศไทยหรือฮั่นป๋ัน ในการแต่งตำราชุด สัมผัสภาษาจีน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบเรียนชุดนี้มีข้อดี คือ ในด้านสอดแทรกความเป็นไทย ทำให้นักเรียนรู้คำศัพท์สถานที่สำคัญของไทย หรือบุคคลสำคัญของไทยได้ด้วยภาษาจีน เนื้อหาบทเรียนเน้นการทำกิจกรรมร่วมกัน รูปเล่มสีสันสวยงามและมีภาพประกอบ โปรแกรมและเกมฝึกภาษา

ได้ทดสอบความสามารถด้านภาษาด้วย และครูผู้สอนสามารถเข้าเว็บไซต์ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้แบบเรียนกับผู้แต่งตำรา แบบเรียนชุดสัมผัสภาษาจีนมีข้อเสียเช่นเดียวกันคือแบบเรียนยังพิมพ์จำหน่ายไม่ครบชุด ออกจำหน่ายเพียงระดับชั้นละ 2 เล่ม ทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถวางแผนการสอนระยะยาวได้ แม้ว่าแบบเรียนจะเป็นความร่วมมือระหว่างฝ่ายประเทศไทยและฝ่ายประเทศจีน แต่เนื้อหายังคงเน้นเรื่องราวของจีน ส่วนเรื่องราวของไทยเป็นเพียงการสอดแทรกข้อดีด้านการมีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ข้อเสียของแบบเรียน คือ โปรแกรมมีราคาแพง และโรงเรียนที่ขาดแคลนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ไม่สามารถใช้โปรแกรมนี้ กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนได้อย่างทั่วถึง

4. ครูสอนภาษาจีนชาวไทยและชาวจีนของโรงเรียนจีน โรงเรียนรัฐ โรงเรียนเอกชน มีสัดส่วนจำนวนบุคลากรที่ใกล้เคียงกัน ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนครูสอนภาษาจีน

ประเภท	โรงเรียนจีน		โรงเรียนรัฐ		โรงเรียนเอกชน	
	โรงเรียน	ครู	โรงเรียน	ครู	โรงเรียน	ครู
ครูไทย	92	367	240	360	70	152
ครูจีน	69	306	251	347	70	194

ครูสอนภาษาจีนชาวไทยและชาวจีนของโรงเรียนแต่ละประเภท จะเห็นว่ามีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โรงเรียนจีนมีครูมากที่สุด ประมาณ 1 โรงต่อครู 4 คน โรงเรียนเอกชน 1 โรงต่อครู 2 คน โรงเรียนรัฐมีสัดส่วน 1 โรงต่อครู 1.5 คน ครูสอนชาวไทยด้านวุฒิปับตรความรู้ภาษาจีน พบว่าประมาณร้อยละ 30 มีวุฒิปับตรการสอนภาษาจีน ร้อยละ 20 มีวุฒิปับตรระดับปริญญาตรี ร้อยละ 25 ไม่มีวุฒิปับตร ส่วนที่เหลือร้อยละ 25 เป็นวุฒิปับตรอื่น ๆ ครูผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนรัฐ การสอนภาษาจีนในยุคแรกเริ่มเกิดจากครูสอนวิชาอื่นที่มีความรู้ภาษาจีนบ้าง เปลี่ยนวิชาสอนมาเป็นวิชาภาษาจีน ช่วงปิดเทอมมีการอบรมภาษาจีนเพิ่มเติมทั้งในประเทศไทยและในประเทศจีน การบุกเบิกการสอนภาษาจีนของครูที่ไม่ได้จบมาโดยตรง ครูเหล่านี้ตอบสนองความต้องการการเรียนภาษาจีนของนักเรียนในยุคปัจจุบัน

5. ผลผลิตการเรียนภาษาจีน การประเมินความรู้ของนักเรียน เป็นปัญหาที่สำคัญในโรงเรียนรัฐและโรงเรียนเอกชน เนื่องจากผู้บริหารของโรงเรียนส่วนมากไม่มีความรู้ภาษาจีน ส่วนการบริหารงานจะแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป คือ ครูใหญ่มีสองคน ได้แก่ ครูใหญ่จีน และ

ครูใหญ่ไทย โดยครูใหญ่จีนดูแลการเรียนการสอนภาษาจีน การประเมินความรู้ของนักเรียนที่เรียนจบระดับชั้นต่าง ๆ ด้านความรู้ภาษาจีนจากจำนวนคำศัพท์ที่นักเรียนรู้ สามารถแบ่งนักเรียนออกได้เป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความรู้ภาษาจีนน้อย (น้อยกว่า 200 คำ) และกลุ่มที่มีความรู้ภาษาจีนมาก (มากกว่า 400 คำ) สาเหตุเนื่องจากจำนวนชั่วโมงเรียนภาษาจีนของแต่ละโรงเรียนที่แตกต่างกันมาก ใน “โรงเรียนจีน” มีชั่วโมงเรียนสูงสุดถึง 16 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และต่ำสุดเพียง 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

สรุปได้ว่า การสอนภาษาจีนในประเทศไทย เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยเทคนิควิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการวัดผลประเมินผล เป็นตัวตรวจสอบการบรรลุตามจุดประสงค์การสอน การสอนที่ดีย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนที่สอนอย่างมีหลักการ มีความรู้ มีทักษะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ และทำการดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

บรูคเคอร์ (Brooker. 1998 : 178) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์นโยบายงบประมาณมุ่งเน้นผลงานในการศึกษาระดับสูงของ อคานซอล ผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษาในเชิงลึก จากข้อมูลที่ได้แสดงถึงว่าคณะกรรมการเห็นด้วยกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในการศึกษาระดับสูงของอคานซอล อย่างไรก็ตามในรายงานได้พบข้อบกพร่องในระบบ เป็นข้อบกพร่องที่มองเห็นในรอบ ๆ ระบบที่ซับซ้อน และบุคลากรขาดความรู้สึกร่วมในพันธกิจขององค์กร ข้อมูลยังบ่งชี้อีกว่าในส่วนของนโยบายล้มเหลวมากที่สุด มองเห็นข้อบกพร่องมากที่สุดในระบบ การเพิ่มขนาดไม่แน่นอนในการปฏิบัติในเงินกองทุนบนพื้นฐานของทฤษฎีที่ได้จากการศึกษา การวิเคราะห์นโยบายสนับสนุนระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้เป็นที่ยอมรับในการศึกษาระดับสูงของอคานซอล ประกอบไปด้วยการนำข้อปรับปรุงแก้ไขมาเป็นข้อมูลในการวางระบบเริ่มแรกต่อมาควรมีการกำหนดการวัดผลการดำเนินการในจำนวนน้อยและบุคลากรในหน่วยงานแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของพันธกิจของหน่วยงาน

ฟลาวเวอร์ส (Flowers. 1999 : 145) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพในการใช้ระบบงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน ในฟลอริดา ผลการวิจัยพบว่า นโยบายภาวะผู้นำของหน่วยงานที่ดีจะทำให้หน่วยงานประสบความสำเร็จบนพื้นฐานของข้อมูลที่ดี หรือการตัดสินใจบนฐานแห่งความจริง เป็นสภาพเงื่อนไขที่เหมาะสมที่สุดสำหรับหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังบ่งชี้ถึงแนวคิดในการวิเคราะห์นโยบายของงบประมาณจะต้องประกอบไปด้วย

ตัวแปรทั้งสภาพแวดล้อมและระดับขององค์กร นอกจากนั้นผู้นำของหน่วยงานจะต้องมีความชัดเจนใน 3 ปัจจัยของการบริหารงบประมาณให้ประสบความสำเร็จ คือ ความชัดเจนในผลสำเร็จ โดยประสานระหว่างความพึงพอใจของชุมชนกับพันธกิจของหน่วยงาน มีการจัดการกับปัจจัยภายนอกที่สำคัญ ๆ และนโยบายมีการจัดการปัจจัยภายในให้ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมในการบริหารและอำนาจในการรับรู้เน้นการตัดสินใจบนฐานแห่งความจริง

งานวิจัยในประเทศ

ภาวิณี บุญทา (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) กรณีศึกษาโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การจัดทำหลักสูตร โดยมอบให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำหลักสูตร มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร กำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรม จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน มีการจัดเตรียมบุคลากรโดยจัดส่งครูเข้าอบรม และประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดครูเข้าสอนตรงตามวิชาเอก มีการจัดห้องศูนย์ภาษาจีนและห้องปฏิบัติการทางภาษา ผู้บริหารนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยนิเทศการสอน ปัญหาที่พบคือ การขาดแคลนครูผู้สอน สื่อการสอนที่มีไม่ตรงกับความต้องการของครู ขาดงบประมาณ ขาดความต่อเนื่องในการนิเทศการสอน และครูมีภาระงาน ไม่มีเวลาจัดทำแผนการสอนได้ครบทุกรายวิชา ทำให้ขาดความต่อเนื่องที่มีครูขาดหรือลา ในด้านการสอน ครูผู้สอนส่วนหนึ่งจัดทำกำหนดการสอนและแผนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายตามประสบการณ์ของครูผู้สอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสสัมผัสกับสถานการณ์จริง จัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล

กรรณิการ์ สงวนนวน (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการบริหารหลักสูตร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไม่ได้ศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ ไม่ได้เตรียมบุคลากรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน จัดครูเข้าสอนวิชาภาษาจีนโดยการพิจารณาความรู้ความสามารถของครู พิจารณานุมัติการจัดตารางสอนวิชาภาษาจีนจัดบริการวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยจัดบริการวัสดุ-อุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ประธานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และศึกษานิเทศก์กลุ่มภาษาต่างประเทศ นิเทศ ติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยพิจารณาจากรายงานการประเมินตนเองของครูผู้สอนภาษาจีนประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยจัดประชุมผู้ปกครอง ด้านปัญหาพบว่า ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่ม

สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาจีน ขาดความรู้ด้านภาษาจีน การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษาจีนขาดความต่อเนื่องและขาดห้องเรียนภาษาจีน

2) ด้านการสอน ครูผู้สอนทำความเข้าใจในหลักสูตรโดยศึกษาจากหลักสูตรภาษาจีนที่พัฒนาขึ้น โดยชมรมครูผู้สอนภาษาจีนที่เข้ารับการอบรมจากโครงการอบรม สัมมนาครูผู้สอนภาษาจีน ปรับหลักสูตรโดยปรับกิจกรรมการเรียนการสอนและรายละเอียดของเนื้อหาวิชาภาษาจีน วางแผนการสอนและจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามแผนการสอนและตรงกับความสามารถและความถนัดของครู จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวันพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียนวิชาภาษาจีน วัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยสังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาจีนของนักเรียน ด้านปัญหาพบว่า โรงเรียนไม่มีหลักสูตรแม่บทภาษาจีนที่ได้มาตรฐานครูผู้สอนไม่สามารถสอนเนื้อหาได้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตร ขาดความมั่นใจในการดำเนินการวางแผนการสอน เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาจีนไม่เพียงพอ ภาระงานครูผู้สอนมากทำให้ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาจีนและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนมากพอ จำนวนสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ขาดคู่มือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ นักเรียนไม่มีเวลาเรียนซ่อมเสริมเพราะต้องทำกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

สุธี ชินชัย (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษารูปแบบการบริหาร โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารจัดการ ปัจจุบันส่วนใหญ่การจัดรูปแบบการบริหารจัดการ จัดเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ งานวิชาการ งานธุรการ งานปกครอง และงานบริการ โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ มีความเห็นว่าการจัดรูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมควรจะเป็น 7 ฝ่าย ได้แก่ งานบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการงานโรงเรียนกับชุมชนและงานบริการอาคารสถานที่ ด้านการบริหารบุคลากร ปัจจุบันครูประจำการไม่เพียงพอ การสรรหาบุคลากรดำเนินการ โดยการรับย้ายและสอบบรรจุ ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ มีความต้องการสรรหาบุคลากร โดยให้โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการเองหรือให้โรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการสรรหา การพัฒนาบุคลากรได้มีการดำเนินการหลายวิธีเช่นส่งเสริมให้การศึกษาต่อ เข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานอื่นที่จัดขึ้นและ โรงเรียนดำเนินการจัดอบรมและมีการนิเทศภายใน โดยการเยี่ยมชั้นเรียน การบำรุงรักษาบุคลากร พบว่า มีการให้ขวัญกำลังใจที่ดี มีการย้ายออกน้อยมาก การให้พ้นจากงานดำเนินการ โดยวิธีเกษียณอายุราชการและการย้ายออก ไม่พบว่ามี การลงโทษทางวินัย ด้านการบริหารการเงิน พบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ร่วมดำเนินการวางแผนกำหนดกรอบหรือ

ทิศทางในการดำเนินงาน โดยความเห็นชอบของกรรมการสถานศึกษา การจัดทำแผนงาน โครงการตอบสนองต่อทิศทาง เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของโรงเรียนทุกโครงการ ส่วนการใช้จ่ายงบประมาณ การติดตามดูแลการใช้งบประมาณของโรงเรียน และรายงานผลการดำเนินโครงการ มีการดำเนินการบางโครงการเท่านั้น ด้านการบริหารพัสดุและอุปกรณ์การศึกษา พบว่า การกำหนดนโยบายการจัดหาพัสดุการจัดทำโครงการหรือขั้นตอนการทำงาน เวลา และงบประมาณการจัดหาพัสดุทั้ง 2 ด้านนี้ ดำเนินการโดยผู้บริหาร ครู อาจารย์ร่วมกัน มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจนในเรื่องพัสดุและเจ้าหน้าที่พัสดุ โรงเรียนเป็นผู้ทำการประเมินผลการดำเนินงานพัสดุโรงเรียน

ยาริน เทพรินทร์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารวิชาการมีการส่งครูเข้าอบรม เรื่องการพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรทำให้ผลการเรียนนักเรียนดีขึ้นและมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุง ด้านการสอน ด้านการบริหารงบประมาณมีการจัดทำแผนของงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ประเมินการปฏิบัติงาน โดยการสังเกตและผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารทั่วไป สภาพแวดล้อมภายในดี แต่ต้องปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายนอก ส่วนปัญหาการบริหารของโรงเรียน พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ สื่อที่ได้รับไม่ตรงกันกับความต้องการ และไม่คงทนถาวรด้านการบริหารงบประมาณขาดงบประมาณในการก่อสร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบ ด้านบริหารงานบุคคล บุคลากรทำงานหลายหน้าที่และมีไม่เพียงพอ ด้านการบริหารทั่วไป นักเรียนส่วนใหญ่ฐานะยากจน ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ทางด้านวิชาชีพ โต๊ะเก้าอี้ที่ใช้ไม่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับมัธยม

อุบล เพียรพิทักษ์ (2548 : 71-78) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมของงาน 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานวิชาการ ส่วนปัญหาการบริหารงานที่พบ มีดังนี้ ด้านวิชาการพบว่า ต้องการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรตรงกับหลักสูตรทฤษฎีแนวใหม่ที่ว่าทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน และบริหารงานด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า งบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหาร ต้องใช้การบริหารแบบไม่มีงบประมาณในบางงาน ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า บุคลากรต้องการพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการปฏิรูปทั้งระบบ และด้านการบริหารทั่วพบว่าต้องใช้ระบบ IT เข้ามาใช้ในการบริหารงานจึงจะทำให้ระบบการบริหารงานทันสมัยและรวดเร็ว ข้อเสนอแนะทั่วไปในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องใช้กรอบแนวคิด การบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน

คือ โครงสร้างการบริหาร งาน บุคลากร และเทคโนโลยี มาเป็นกรอบนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาในงาน 4 ด้าน

อัญชลี โพธิ์ทอง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 41 ปี ขึ้นไป มีประสบการณ์ในการทำงาน 21-30 ปี 2) ความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง จังหวัดสระบุรี ต่อสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านและทุกข้อ 3) ครูเพศหญิงและเพศชาย มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารธุรการ การเงิน และด้านบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 5) ครูที่มีอายุ 25-40 ปี มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และในด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครูที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และอายุ 25-40 ปี มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป ส่วนในด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคลากร ไม่แตกต่างกัน 6) ความคิดเห็นของครู ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ลิริยา เวียงนนท์ (2551 : 54) ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชากร มีสถานภาพเป็นผู้บริหาร ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 75.70 และมีประสบการณ์การบริหารต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.10 2) สภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.21) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้าน วิชาการและด้านบริหารงบประมาณ มีสภาพปัญหาระดับน้อยเป็นอันดับแรก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.19) รองลงมาคือด้านบริหารทั่วไป (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.21) ส่วนด้านบริหารบุคคล มีสภาพปัญหาระดับ น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.23) 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารพบว่า โดยรวมผู้บริหารที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการศึกษา

ด้านวิชาการกับด้านบริหารบุคคลมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อจำแนกตาม ประสิทธิภาพการบริหารพบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัด การศึกษาด้านบริหารงบประมาณกับด้านบริหารทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

คุณนรี นุกิจรังสรรค์ (ออนไลน์, 2552) ได้ศึกษาเรื่องสภาพของการเรียนการสอนภาษาจีน นอกระบบของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า 1) จำนวนโรงเรียนที่สอนภาษาจีนนอกระบบนั้น สํารวจได้ยากด้วยสาเหตุ หลายประการ มีโรงเรียนสอนภาษาจีนนอกระบบอยู่ 77 โรงเรียน โดย โรงเรียนสอนภาษาจีนนอกระบบที่ก่อตั้งมานานและใหญ่ที่สุดในปัจจุบัน คือ วิทยาลัยแห่ง วัฒนธรรมตะวันออก (Oriental Culture Academy) ของมูลนิธิไทย-จีน 2) นักเรียน จำนวนนักเรียน เฉพาะที่กำลังเรียนภาษาจีนในสถาบันสอนภาษาจีนนอกระบบ มีประมาณ 49,790 คน นักเรียนที่เรียน ทางไกลผ่านระบบทีวีดาวเทียม และรายการโทรทัศน์ มีประมาณ 103,810 คน รวมจำนวนนักเรียน ที่เรียนภาษาจีนนอกระบบทั้งหมดประมาณ 153,600 คน 3) การบริหารจัดการ โรงเรียนสอน ภาษาจีนนอกระบบในปัจจุบัน อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม อรรถศาสตร์ ปี 2551 ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยที่ต้องปิดกิจการลงในระยะเวลาอันสั้น เพราะขาดเงินทุน ในการดำเนินงาน โรงเรียนที่สำรวจ 26 แห่ง พบว่า 19 แห่ง (73%) เป็นของเอกชน และ 7 แห่ง (27%) มีมูลนิธิ หรือสมาคม หรือโรงเรียนในระบบ เป็นเจ้าของ 4) หลักสูตรวิชา เวลาเรียน โรงเรียน สอนภาษาจีนนอกระบบแต่ละ โรงเรียน มีชั้นเรียน วิชาและหลักสูตรมากน้อยแตกต่างกัน ฯลฯ 5) แบบเรียนและสื่อการสอน แบบเรียนและสื่อการสอนที่ใช้ในโรงเรียนสอนภาษาจีนนอกระบบมี ความหลากหลายมากเช่นเดียวกับหลักสูตร วิชา และเวลาเรียน แบบเรียนที่ใช้ในโรงเรียนสอนภาษาจีน นอกระบบมีทั้งแบบเรียนที่ผลิตในประเทศไทย จีน สิงคโปร์ ใต้หวัน และแบบเรียนที่แต่ละ โรงเรียนผลิตขึ้นเอง 6) ครู อาจารย์ พบว่า ครูสัญชาติไทย และครูสัญชาติจีน มีจำนวนไม่ต่างกันมาก ดังนี้ ครู-อาจารย์สัญชาติไทย 77 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ครู-อาจารย์สัญชาติจีน 72 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี 42 คน อนุปริญญา 4 คน ไม่มีวุฒิปับคร 26 คน 7) ผลของการเรียน การสอนภาษาจีนนอกระบบ พบว่า ร้อยละ 42 บอกว่าเรียนภาษาจีนแล้วช่วยให้เกิดประโยชน์ ในการทำงาน สามารถติดต่อสื่อสารภาษาจีนได้ดีขึ้น รองลงมา ร้อยละ 29 พบว่า เรียนจบแล้วรู้ศัพท์ ภาษาจีน และมีความรู้เกี่ยวกับประเทศจีนมากขึ้น ร้อยละ 21 เห็นว่าภาษาจีนที่เรียนมาช่วยให้มีงาน ทำและรายได้ที่ดีกว่าเดิม และคำตอบร้อยละ 8 พบว่า การเรียนภาษาจีนนอกระบบ ช่วยให้สามารถ นำภาษาจีนไปใช้สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้

สมถวิล ศรีจันทร์วิโรจน์ (2552 : 68-39) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการบริหาร สถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสมุทรปราการ

ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาปัญหาการบริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวมมีปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านแต่ละด้านมีปัญหายอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารงบประมาณ รองลงมาคือด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล และด้าน บริหารทั่วไป เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้ ด้านการบริหารวิชาการ ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรู้ความเข้าใจการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของบุคลากร รองลงมาคือ การสนับสนุนสื่อเพื่อการเรียนการสอน และการจัดกระบวนการเรียนการสอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดหาแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งบประมาณที่ได้รับในการจัดการศึกษา รองลงมาคือ ระยะเวลาขอบประมาณที่ได้รับ การใช้จ่ายเงิน งบประมาณตามแผนที่กำหนดและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การปรับแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ของหน่วยงาน ด้านการบริหารบุคคล พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมอบหมายภาระงานให้บุคลากร ของสถานศึกษาตรงตามศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน รองลงมา คือ ความรู้ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ ของบุคลากรในสถานศึกษา ความต่อเนื่องในการพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะ ในการปฏิบัติงานของบุคลากร ความต่อเนื่องในการพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะ ในการปฏิบัติงานของบุคลากร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การมีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน หรือ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความอิสระในการแสดงความคิดเห็นของบุคลากร รองลงมาคือ การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความศรัทธาเชื่อมั่นในตัวผู้บริหารและการส่งเสริม เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา ของประเทศไทยพบปัญหาด้านการจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอกับความต้องการของสถานศึกษา ด้านสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างทั่วถึง และความขาดแคลนงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ กับความต้องการ ไม่มีการกำหนดมาตรการส่งเสริมแรงจูงใจในการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา จากส่วนต่าง ๆ ของสังคม ทั้งผู้บริหารและสังคมเองต่างขาดความชัดเจนในการมีส่วนร่วมในการบริหาร การศึกษาอย่างจริงจังและเป็นระบบ ทำให้การศึกษามีปัญหาในหลาย ๆ ด้าน จึงทำให้ขาด ประสิทธิภาพในการบริหาร ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษา เพื่อให้ทราบถึง สภาพปัญหาทรัพยากรการบริหารสำหรับการสอนภาษาจีนใน โรงเรียนประเภทการศึกษา สงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในภาคตะวันออก เพื่อให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารจัดการ รูปแบบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อเป็น ข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการกำหนดแผนการดำเนินงานและจัดรูปแบบการบริหารทรัพยากร ทางการศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล